

V L A A M S   P A R L E M E N T

Zitting 2002-2003

19 mei 2003

ACTIVITEITENVERSLAG

– van het Rekenhof –

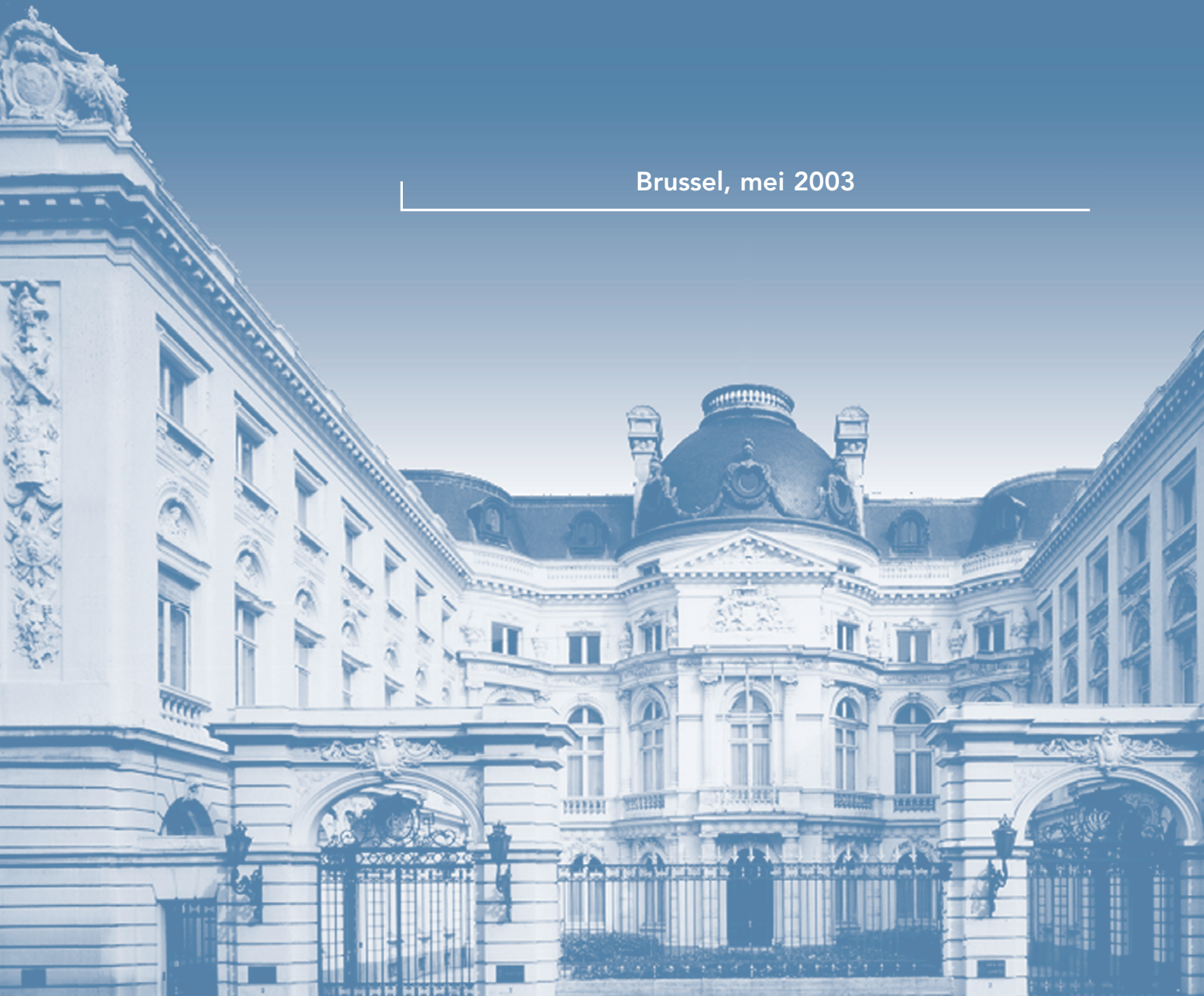
over 2002

R E K E N H O F

Activiteitenverslag over 2002

*Verslag van het Rekenhof
aan het Vlaams Parlement*

Brussel, mei 2003

REKENHOF

Activiteitenverslag over 2002

*Verslag van het Rekenhof
aan het Vlaams Parlement*

Brussel, 13 mei 2003

REKENHOF

Activiteitenverslag over 2002

*Verslag van het Rekenhof
aan het Vlaams Parlement*

---

*goedgekeurd in de
Nederlandse kamer van het Rekenhof
op 13 mei 2003*

INHOUDSOPGAVE

1	Voorwoord van de voorzitter	7
2	Activiteitenverslag 2002	8
2.1	Publicatiebeleid van de Nederlandse kamer	8
2.2	Doelstellingen van het activiteitenverslag	8
2.3	Structuur van het activiteitenverslag	8
3	Interne en externe ontwikkelingen	10
3.1	Missie en strategie voor het Rekenhof	10
3.2	Nieuwe planningsprocedure vanaf 2003	10
3.3	Overleg met interne audit Vlaamse Gemeenschap	10
3.4	Reorganisatie van de Vlaamse overheid	11
3.5	Invoering economische boekhouding	12
3.6	Vlaamse Gemeenschap en de Europese Unie	12
3.7	Organisatie en methodiek	13
4	Overzicht van de activiteiten in 2002	14
4.1	Samenwerking met het Vlaams Parlement	14
4.2	Overleg met het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap ..	20
4.3	Overzicht van de controleactiviteiten ( )	24
4.3.1	Hogere entiteiten dan departementen	24
4.3.2	Departement Coördinatie	25
4.3.3	Departement Algemene Zaken en Financiën	25
4.3.4	Departement Onderwijs	26
4.3.5	Departement Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur	32
4.3.6	Departement Economische Zaken, Binnenlandse Zaken en Landbouw	37
4.3.7	Departement Leefmilieu en Infrastructuur	40
4.3.8	Departement Wetenschap, Innovatie en Media	49
4.3.9	Interdepartementaal	50
5	Selectie van bijzondere controleresultaten	52
5.1	Afzonderlijke rapporten in 2002	52
5.1.1	Rapporten over de investeringsmaatschappijen	52
5.1.2	Financiële stromen van het Vlaams Gewest naar de NV Zeekanaal en Watergebonden Grondbeheer Vlaanderen	52
5.1.3	Thesaurietoestand van de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij	53
5.1.4	Gebruik van convenants in de Vlaamse Gemeenschap	54
5.1.5	Rol van parlementen en rekenkamers inzake begrotingen ..	55
5.2	Andere onderzoeksresultaten	56
5.2.1	De boekhouding van de Vlaamse universiteiten	56
5.2.2	Eindebeheersrekening van de DAB Beheersdienst van het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten te Antwerpen	56
5.2.3	Expansiesteun	57
5.2.4	Vlaams Landbouwinvesteringsfonds: uitvoering van de statutaire opdracht	57
5.2.5	Personeelsbeheer bij de Openbare Afvalstoffenmaatschappij voor het Vlaamse Gewest	58
5.2.6	Aankoop van natuurgebieden, bossen, te bebossen terreinen en duinen	59
5.2.7	De bouw van 15.000 bijkomende sociale huurwoningen ..	59
5.2.8	Bijzondere financiële transacties van de Vlaamse Vervoermaatschappij	60

5.2.9	Ambtshalve verplaatsingen van openbare nutsleidingen ..	61
5.2.10	Aëroteledetectische waarnemingen langs de kust	61
5.2.11	Betalingen 2000 van de DAB Vlaams Infrastructuurfonds	62
Bijlage 1	Organisatie van het Rekenhof	63
Bijlage 2	Briefwisseling met het Vlaams Parlement in 2002.....	64
Bijlage 3	Beroep op het Vlaams parlementair informatie- en inzagerecht	67

1 Voorwoord van de voorzitter

Volledig nieuw, dit is het minste dat men kan zeggen van het landschap waarin het Rekenhof, en vooral de Nederlandse kamer, de volgende jaren ongetwijfeld zal werken. Het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap stevent af op een grondig herziene structuur met IVA's en EVA's, neemt zijn begroting en comptabiliteit onder handen, heroriënteert zijn strategische adviesraden, heeft sinds kort gekozen voor een economische boekhouding en tikkert verder aan zijn interne audit-afdeling. Al deze evoluties dragen onze bijzondere aandacht weg.

Nieuw is tegelijk de taakstelling van het Rekenhof zelf. Op het ogenblik dat ik dit voorwoord schrijf, bereikt me het bericht dat de Kamer van Volksvertegenwoordigers de wet op de inrichting van het Rekenhof heeft herzien en de fundamenteën heeft gelegd van een controle-instelling die beter gewapend is om een zich reorganiserende overheid te auditeren. De afschaffing van het voorafgaand visum, weliswaar na een uitlooperperiode, mag historisch worden genoemd, echter geen historische nederlaag. Daarvoor bestaan te veel goede alternatieven in de wereld van de *public audit* en waren de nadelen van het visum te dominant geworden. Het Rekenhof heroriënteert zich tegelijk binnenskamers door zijn missie te finaliseren en strategische doelen uit te zetten. Zijn controles zal het voortaan sturen door risicoanalyses van beleidsdomeinen die permanent worden bewaakt.

Nieuw is het activiteitenverslag dat de Nederlandse kamer het Vlaams Parlement nu aanreikt. Dit activiteitenverslag over 2002 had het derde luik moeten worden van een vernieuwd publicatiebeleid dat ik vorig jaar toelichtte in het Parlement. Het bekende Boek van Opmerkingen zou uiteenvallen in drie componenten: ruime, afzonderlijke rapporten over rechtmatigheids- en doelmatigheidsonderzoeken, een rekeningenboek en een activiteitenverslag. De eerste afzonderlijke rapporten zijn inmiddels een feit. Omdat de nieuwe, op bedrijfseconomische leest geschoeide rekeningen 2001 van de Vlaamse Gemeenschap evenwel niet tijdig konden worden geproduceerd, althans niet op een wijze dat het Rekenhof ze geschikt bevond om erover te rapporteren, heeft het college besloten het beloofde rekeningenboek nog even uit te stellen. Vandaar dat het activiteitenverslag 2002 de tweede plaats mag bekleden.

Nieuw is tevens het opzet van dit activiteitenverslag. Niet alleen legt het uit in welke domeinen van de Vlaamse overheid het Rekenhof in 2002 actief is geweest, het vat ook op hoofdlijnen de bevindingen samen van kleine en grote onderzoeken. Zo hoopt de Nederlandse kamer het Vlaams Parlement net dat ietsje meer te bieden dan het descriptieve van klassieke jaarverslagen. In tijden van verandering is evenwel niets definitief. Het Rekenhof staat open voor suggesties tot verbetering. Nieuw kan immers nog altijd nieuwer...

F. Vanstapel, Voorzitter

2 Activiteitenverslag 2002

2.1 Publicatiebeleid van de Nederlandse kamer

De Nederlandse kamer heeft op 6 juni 2002 een nieuw publicatiebeleid ten aanzien van het Vlaams Parlement uitgestippeld. Dat bestaat in een drieledige communicatiestroom:

- afzonderlijke, gedrukte rapporten doorheen het jaar met actuele rapportering over belangrijke, afgeronde rechtmatigheids- en doelmatigheidsonderzoeken (zie overzicht onder punt 5.1);
- een rekeningenboek dat alle informatie bundelt over de uitvoering van de begroting van het vorige jaar en de algemene rekening daarover, alsook over onderzoeken met een sterk financiële inslag⁽¹⁾;
- een activiteitenverslag, dat in het begin van elk jaar een overzicht biedt van de werking van het Rekenhof in het voorgaande jaar.

Het Rekenhof heeft dit nieuwe publicatiebeleid op 7 juni 2002 aan het Vlaams Parlement medegedeeld. Op 12 november 2002 heeft het dit beleid toegelicht in de Verenigde Commissies voor Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Ambtenarenzaken en voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting, naar aanleiding van de presentatie van het rapport over het gebruik van de convenants in de Vlaamse Gemeenschap.

2.2 Doelstellingen van het activiteitenverslag

Het jaarlijks activiteitenverslag aan het Vlaams Parlement dient een overzicht te geven van de totaalwerking van het Rekenhof, dus ook van wat buiten de afzonderlijke rapporten of het rekeningenboek valt. Het moet daarenboven een volledig overzicht aanreiken van alle tijdens het afgelopen jaar verstuurd rapporten.

2.3 Structuur van het activiteitenverslag

De structuur van het activiteitenverslag over 2002 is, op een aantal inleidende teksten over ontwikkelingen in het Rekenhof en in de controleomgeving na, in hoofdzaak tweeledig:

Een eerste deel biedt een overzicht van alle controleactiviteiten die het Rekenhof in 2002 heeft uitgevoerd met betrekking tot alle Vlaamse

---

¹ In principe zal het Rekenhof deze rekeningenboeken telkens in het najaar, na de controle van alle betrokken rekeningen, voorleggen. Het rekeningenboek over 2001 zal het Vlaams Parlement wegens problemen ingevolge de invoering van de economische boekhouding bij het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap echter pas in 2003 bereiken.

overheidssegmenten (centrale administratie, diensten met afzonderlijk beheer, Vlaamse openbare instellingen en andere instellingen die Vlaamse overheidstaken uitvoeren). Het ordenend principe in dit deel was de structuur van de begroting 2002 (indeling in departementen en organisatieafdelingen).

Een tweede deel somt de afzonderlijke rapporten op die het Rekenhof in 2002 aan het Vlaams Parlement heeft bezorgd en gaat dieper in op een selectie van onderzoeksresultaten.

3 Interne en externe ontwikkelingen

3.1 *Missie en strategie voor het Rekenhof*

De Nederlandse Kamer heeft op 25 juni 2001 een eerste aanzet gegeven tot het expliciteren van een missie. Zij heeft aan een stuurgroep de opdracht gegeven op grond van een eerste ontwerptekst een ruime bevraging onder het personeel te organiseren. Op basis van de reacties heeft de stuurgroep in mei 2002 een nieuw ontwerp van missie opge maakt. Het Rekenhof heeft vervolgens een taalgemengde werkgroep opdracht gegeven dit ontwerp van missie (en van strategische opties) rekenhofbreed te maken. Deze oefening zal in 2003 worden afgerond. De resultaten ervan zullen ook aan het Vlaams Parlement worden medegedeeld.

Nadat het Rekenhof de missie en de strategische opties definitief zal hebben vastgesteld, zal het deze teksten vertalen in operationele plannen voor de diverse sectoren. De missie, de strategische opties en de sectorale operationele plannen zullen dan als input dienen voor de jaarlijkse planningscyclus.

3.2 *Nieuwe planningsprocedure vanaf 2003*

De Nederlandse Kamer van het Rekenhof zal zijn onderzoeken ten aanzien van de Vlaamse overheid in de toekomst volgens een nieuwe procedure plannen. Deze procedure houdt in dat het Rekenhof de onderzoeken zal selecteren op grond van een permanente monitoring en risico-inschatting van het controledomein. Het zal de onderzoeksselectie ook zien in een meerjarenperspectief. De missie en de strategische keuzes zullen de controleplanning aansturen. Overleg met andere controleorganen, inzonderheid de Interne Audit van de Vlaamse Gemeenschap, zal zorgen voor een efficiënte risicoafdekking. Dit overleg zal systematisch verlopen (zie punt 3.3). De procedure voorziet ten slotte in een halfjaarlijkse bijsturing van het controleprogramma.

De Nederlandse kamer van het Rekenhof wil in 2003 een monitoring-handleiding opstellen met de principes van het onderliggende monitoringproces en instructies voor de structuur van permanente dossiers in elektronische vorm, de verzameling van monitoringinformatie, de opmaak van een monitoringverslag, de uitvoering van de risicoanalyses en de uiteindelijke onderzoeksselectie in 2003.

3.3 *Overleg met interne audit Vlaamse Gemeenschap*

Het Rekenhof staat de parlementen bij in de uitoefening van het toezicht op de inning en de aanwending van overheids gelden. Buiten het Rekenhof zijn nog andere controleorganen actief, weliswaar met andere opdrachtgevers en controlebevoegdheden (Inspectie van Financiën, bedrijfsrevisoren, interne audit, ...). Alle controleorganen moeten streven

naar een zo volledig mogelijke afdekking van het controledomein, met zo laag mogelijke kosten. Dit impliceert het vermijden van onnuttig dubbel werk, met name twee controleorganen die een zelfde materie volkomen los van elkaar onderzoeken. Een vorm van samenwerking tussen de controleorganen is bijgevolg aangewezen, weliswaar rekening houdend met ieders opdracht en controlenormen.

Sinds begin 2002 voert het Rekenhof in dit kader regelmatig overleg met de Interne Audit van de Vlaamse Gemeenschap. Dit overleg resulteerde in een aantal afspraken over de afstemming van de controleplanning, de uitwisseling van controlehandleidingen, wederzijdse inzage in werkdocumenten en de uitwisseling van auditverslagen.

3.4 Reorganisatie van de Vlaamse overheid

De Vlaamse regering werkt sinds 2000 aan de bestuurlijke vernieuwing van de Vlaamse overheid. Zij heeft op 31 maart 2000 twee bijzondere commissarissen voor de reorganisatie aangesteld, die voorstellen moesten doen voor een nieuwe organisatie. In eerste instantie dienden zij de noodzakelijke basisregelgeving uit te werken (kaderdecreet bestuurlijk beleid, comptabiliteitsdecreet en decreet over de strategische adviesraden). Vervolgens dienden zij de overgang naar de nieuwe organisatie rond dertien beleidsdomeinen te coördineren en te begeleiden.

Het Rekenhof heeft de vernieuwingswerkzaamheden van in het begin opgevolgd. Het onderzocht nadien de voorontwerpen van basisregelgeving. Het heeft in 2002 over de voorontwerpen schriftelijk advies verstrekt aan de commissarissen, de bevoegde minister(s) en het Vlaams Parlement.

Datum	Onderwerp
2 februari 2002	Comptabiliteitsdecreet, kaderdecreet bestuurlijk beleid, decreet tot regeling van strategische adviesraden
3 mei 2002	Comptabiliteitsdecreet
14 mei 2002	Kaderdecreet bestuurlijk beleid, decreet tot regeling van strategische adviesraden
1 oktober 2002	Advies over de randvoorwaarden voor de afschaffing van het voorafgaand visum
12 november 2002	Vergelijkend onderzoek naar de rol van parlementen en rekenkamers inzake begrotingen

Op vraag van de Vlaamse Minister van Financiën en Begroting en de Voorzitter van het Vlaams Parlement, heeft het Rekenhof terzake overleg gepleegd met ABAFIM en deelgenomen aan een ambtelijke werkgroep van het Algemeen Secretariaat van het Vlaams Parlement. Het Rekenhof woonde ook diverse gedachtewisselingen bij over de voorontwerpen van decreet in de bevoegde commissies van het Vlaams Parlement, met name op 13 mei, 24 juni, 2 juli 2002.

3.5 Invoering economische boekhouding

Sinds 1 oktober 2001 voert het MVG een economische boekhouding met het pakket *Orafin*. Het project economische boekhouding van het MVG omvat eigenlijk drie deelprojecten:

- een nieuwe, geïntegreerde begrotings- en economische boekhouding met analytisch luik;
- een nieuwe boekhoudorganisatie, gebaseerd op functiescheiding, functiespecialisatie en processtandaardisatie;
- een nieuw financieel systeem (*Orafin*), een informaticapakket dat de economische boekhouding moet ondersteunen en het bestaande financieel systeem (FS) moet vervangen.

Een interne werkgroep van het Rekenhof volgt de invoering van de economische boekhouding van de Vlaamse Gemeenschap sinds 1999 op. Hij deed al een aantal vaststellingen inzake mogelijke schendingen van de principes van de rijkscomptabiliteit. Ook kwamen een aantal algemene tekortkomingen van het systeem aan het licht. De moeilijkheden hebben ertoe geleid dat de Vlaamse regering de algemene rekening van de Vlaamse Gemeenschap over het jaar 2001 te laat bij het Rekenhof heeft ingediend (1 oktober 2002 in plaats van 30 juni 2002). Op dat ogenblik waren trouwens nog niet alle controles en correcties uitgevoerd en waren nog niet alle rekeningen overgelegd. Het Rekenhof oordeelde dat de algemene rekening 2001 pas had mogen worden ingediend na de uitvoering van deze werkzaamheden⁽²⁾.

3.6 Vlaamse Gemeenschap en de Europese Unie

De Nederlandse Kamer heeft op 25 juni 2001 de aanzet gegeven voor een onderzoeksprogramma betreffende de Vlaamse Gemeenschap en de Europese Unie. Het is de bedoeling op dit vlak te komen tot een jaarlijks onderzoeksthema. In 2002 heeft het alvast de Europese geldstromen naar Vlaanderen in kaart gebracht. Op grond van deze studie heeft de Nederlandse Kamer op 10 september 2002 een aantal prioriteiten naar voor geschoven. Voor 2003-2004 zijn daaruit de volgende prioritaire onderzoeken geselecteerd⁽³⁾:

- Opname van de Europese gelden in de begrotingen van de Vlaamse Gemeenschap, DAB's, enz., en budgettaire gevolgen van de overheveling van de landbouwbevoegdheden van de federale overheid naar de Gemeenschappen en de Gewesten.
- Beheer van ESF-gelden voor doelstelling 3 (opleiding en werkgelegenheid).

---

² Zij waren in maart 2003 nog steeds aan de gang.

³ Rapportering over deze onderzoeken zal ten vroegste eind 2004 plaatsvinden.

3.7 Organisatie en methodiek

Het Rekenhof streeft continu naar een optimale invulling van zijn controleopdrachten. Het volgt de aan de gang zijnde hervormingen (de hervorming van de regelgeving op de rijkscomptabiliteit, de mogelijke afschaffing van het voorafgaand visum, de reorganisatie van de Vlaamse overheid,...) en bereidt zich daarop voor, zowel op organisatorisch als op methodologisch vlak.

De Nederlandse kamer herbekijkt momenteel de wijze waarop de controles in het kader van het voorafgaand visum, de kredietvastleggingen en de rekeningen van de rekenplichtigen plaatsvinden. Zij heeft in 2002 onderzocht op welke wijze zij die controles maximaal ter plaatse in de departementen kan organiseren. Zij heeft de daarvoor noodzakelijke organisatorische maatregelen geïnventariseerd (kantoorruimte, rechtstreekse toegang tot informatie- en informaticasystemen, ...) en zal in 2003 verdere afspraken met de administratie maken. De Nederlandse kamer heeft zich ook uitgesproken voor een meer geüniformeerde en gestandaardiseerde aanpak van deze controles. Een werkgroep zal in 2003 de gemeenschappelijke controlemethodologie uitwerken.

Met het oog op een uniforme en efficiënte aanpak van de financiële controles heeft de Nederlandse kamer op 29 oktober 2002 een cel belast met het vervolledigen, implementeren en verfijnen van de in 2002 goedgekeurde handleiding financiële controle. De opdracht van de cel omvat ook de uitwerking van aangepaste vormings- en opleidingspakketten voor de auditeurs die met de financiële controles worden belast. Tevens moet de cel voorstellen uitwerken voor een eenvormige rapportering over financiële controles.

4 Overzicht van de activiteiten in 2002

4.1 Samenwerking met het Vlaams Parlement

Samenwerking met de Commissie Algemeen Beleid, Financiën en Begroting

Resultaten van de budgettaire adviesrol

Op 7 mei 2002 heeft het Rekenhof de resultaten van zijn onderzoek van het ontwerp van decreet houdende eerste aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2002 medegedeeld aan het Vlaams Parlement en de leden van de Vlaamse regering.

Op 17 mei 2002 heeft het Rekenhof de resultaten van zijn onderzoek van de ontwerpen van decreet houdende eerste aanpassing van de middelenbegroting en tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2002 medegedeeld aan het Vlaams Parlement en de leden van de Vlaamse regering⁽⁴⁾. De Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting heeft dit verslag besproken op 21 en 28 mei 2002 in aanwezigheid van vertegenwoordigers van het Rekenhof. De Vlaamse Minister van Financiën en Begroting heeft de replieken van de Vlaamse regering op 3 juni 2002 aan het Rekenhof meegedeeld. De replieken waren vervolgens op 11 juni 2002 het voorwerp van verdere commissiebesprekingen. In totaal formuleerde het Rekenhof 46 opmerkingen: 28 inhoudelijke en 18 formele. 39 opmerkingen resulteerden in amendementen of beloften vanwege de Vlaamse Minister van Financiën en Begroting.

Op 8 november 2002 heeft het Rekenhof de resultaten van zijn onderzoek van de ontwerpen van decreet houdende tweede aanpassing van de middelenbegroting en derde aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2002⁽⁵⁾ medegedeeld aan het Vlaams Parlement en de leden van de Vlaamse regering. De Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting heeft dit verslag besproken op 12, 19 en 26 november 2002 in aanwezigheid van vertegenwoordigers van het Rekenhof. De Vlaamse Minister van Financiën en Begroting heeft het Rekenhof op 25 november 2002 de replieken van de Vlaamse regering bezorgd. Deze replieken waren op 5 december 2002 het voorwerp van verdere commissiebesprekingen. In totaal formuleerde het Rekenhof 14 opmerkingen: 12 inhoudelijke en 2 formele. 9 opmerkingen resulteerden in amendementen of beloften vanwege de minister bevoegd voor financiën en begroting.

---

⁴ Stuk 20-B (2001-2002) - Nr. 1 en erratum, 17 mei 2002.

⁵ Stuk 20 (2002-2003) - Nr. 1, 8 november 2002.

Ook op 8 november 2002 heeft het Rekenhof zijn verslag over het onderzoek van de ontwerpen van decreet houdende de middelenbegroting en de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2003⁶) medegedeeld aan het Vlaams Parlement en de leden van de Vlaamse regering. De Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting heeft dit verslag besproken op 12, 19 en 21 november 2002 in aanwezigheid van vertegenwoordigers van het Rekenhof. De Vlaamse Minister van Financiën en Begroting heeft het Rekenhof op 25 november 2002 de replieken van de Vlaamse regering bezorgd. Deze replieken waren op 5 december 2002 het voorwerp van verdere commissiebesprekingen. In totaal formuleerde het Rekenhof 62 opmerkingen: 46 inhoudelijke en 16 formele. 50 opmerkingen resulteerden in amendementen of beloften vanwege de minister bevoegd voor financiën en begroting.

Dotatie 2001 van het Financieringsfonds voor Schuldafbouw

Op 29 april 2002 besprak de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting een opmerking van het Rekenhof over het besluit van de Vlaamse regering van 21 december 2001 houdende de herschikking van kredieten naar programma 24.20, basisallocatie 41.01, zijnde de dotatie voor het Financieringsfonds voor Schuldafbouw en Eenmalige Investeringsuitgaven in aanwezigheid van vertegenwoordigers van het Rekenhof. Het Rekenhof kon zijn medewerking aan de uitvoering van het herverdelingsbesluit niet verlenen, omdat de gebrekkige rapportering door het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap het niet in staat stelde de juistheid van de begroting 2001 te controleren en mogelijke kredietoverschrijdingen te detecteren. De minister heeft zich bij de opmerkingen van het Rekenhof neergelegd en liet de administratie een nieuwe bijlage bij het herverdelingsbesluit voorbereiden op grond van een systematische controle door de departementen op alle betrokken basisallocaties. Op 29 mei 2002 bezorgde de administratie de aangepaste bijlage bij het besluit. Op 18 juni 2002 heeft het Rekenhof de minister evenwel gewezen op zijn eerdere bezwaren. Aangezien de controles bij het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap nog niet waren beëindigd, was het immers nog niet in staat de juistheid van de bedragen in de nieuwe bijlage te bevestigen. Een definitieve uitspraak zal pas mogelijk zijn na de afronding van de controle van de algemene rekening 2001.

---

⁶ Stuk 16 (2002-2003) – Nr. 1, 8 november 2002.

Uitvoering van de resoluties van het Vlaams Parlement

Op 19 en 22 maart 2002 heeft de Commissie Algemeen Beleid, Financiën en Begroting in aanwezigheid van vertegenwoordigers van het Rekenhof het verslag van het Rekenhof over de uitvoering door de Vlaamse regering van de resoluties van het Vlaams Parlement⁽⁷⁾ besproken. Het Rekenhof heeft een overzicht gegeven van de stand van resolutieuitvoering begin maart 2002. Het heeft geconcludeerd dat de resoluties al tot tal van concrete resultaten hebben geleid. Bovendien lopen nog een aantal acties en heeft de Vlaamse regering er andere aangekondigd. Het merendeel van de aanbevelingen kreeg echter nog geen uitvoering. De Vlaamse regering zou volgens het Rekenhof haar inspanningen dan ook kunnen intensifiëren. Het Rekenhof blijft de stand van uitvoering van de resoluties alvast verder opvolgen.

Beheersovereenkomsten

De Commissie voor Algemeen beleid, Financiën en Begroting van het Vlaams Parlement heeft op 27 maart 2002 het rekenhofrapport *Onderzoek beheersovereenkomsten VOI's* besproken, in aanwezigheid van vertegenwoordigers van het Rekenhof. De commissie besloot voorlopig geen resolutie op te stellen. Zij zou immers eerst werk maken van het decreet Bestuurlijk Beleid, dat een aantal bepalingen over beheersovereenkomsten zou bevatten, en van het comptabiliteitsdecreet.

Thesaurietoestand van de VHM

Op 2 juli 2002 heeft de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting, in aanwezigheid van afgevaardigden van het Rekenhof, de thesaurietoestand van de VHM besproken (Zie punt 5.1.3).

Samenwerking met de Subcommissie voor Financiën en Begroting

Op 19 februari, 26 maart en 18 april 2002 heeft de Subcommissie voor Financiën en Begroting het artikel *uitvoering van de Vlaamse Wooncode* uit het Boek 2001 besproken, in aanwezigheid van afgevaardigden van het Rekenhof. Die besprekingen resulteerden op 9 juli 2002 in een resolutie over de uitvoering van de Vlaamse Wooncode⁽⁸⁾. De resolutie formuleerde aanbevelingen over:

- de in de Vlaamse Wooncode voorziene objectieve territoriale selectiviteit;
- het beheer door de VHM van de financiële middelen van de sociale huisvestingsmaatschappijen;

---

⁷ Stuk 39 (2000-2001) - Nr. 8, van 22 maart 2002.

⁸ Stuk 1215 (2001-2002) - nr. 3.

- de te sluiten beheersovereenkomsten in de sociale huisvesting;
- een éénvormige en solidaire sociale verhuuring;
- het gebruik van de reserves van het Vlaams Woningfonds;
- een consistente en transparante projectsubsiëring;
- de verzekering tegen inkomensverlies;

Op initiatief van de subcommissie kwam nog een achtste aanbeveling in de resolutie, met name inzake de verplichting van de bevoegde overheid binnen een termijn van ten hoogste één maand te antwoorden op de opmerkingen van het Rekenhof.

Op 29 mei, 21 juni, 16 oktober en 23 oktober 2001 heeft de Subcommissie voor Financiën en Begroting, in aanwezigheid van een vertegenwoordiger van het Rekenhof⁽⁹⁾ een resolutie betreffende het aanstellen van advocaten door de Vlaamse overheid opgesteld, die het Vlaams Parlement op 20 maart 2002 heeft goedgekeurd⁽¹⁰⁾. Het Vlaams Parlement heeft de Vlaamse regering onder meer aanbevolen voor de normale aanstellingen van advocaten een vorm van marktonderzoek te doen en bij de toewijzingscriteria onder meer rekening te houden met de volgende elementen: garanties voor een optimale dienstverlening, de beschikbare infrastructuur, de beschikbaarheid en de vertrouwdeheid met de materie en/of de betrokken rechtscolleges. Ook moet de Vlaamse overheid zich zo organiseren dat ze kan toezien op de kwaliteit van de dienstverlening, tegen een transparante en correcte prijs.

De Subcommissie voor Financiën en Begroting heeft de verslagen over de rekeningen 1998, 1999 en 2000 van de Vlaamse Milieuholding op 23 januari 2003 afgehandeld. De problematiek die daarbij aan bod kwam, onder meer inzake de mogelijke duurzame waardeverminderingen van de deelnemingen van de Vlaamse Milieuholding, de oprichting van de vennootschap *Sustainable Energy Ventures* (SEV) en de permanente inventaris van de materiële vaste activa), zal in het kader van de herstructurering van deze vennootschap verder aan bod komen.

Op 5 februari 2002 heeft de subcommissie in aanwezigheid van vertegenwoordigers van het Rekenhof nogmaals de problematiek van de vergoedingen aan de NV Aquafin voor het rendement op haar eigen vermogen besproken, alsook de BTW-problematiek van de vennootschap. Deze problematiek zal in het kader van de hernegotiatie van de overeenkomst met de NV Aquafin verder worden besproken.

---

⁹ Stuk 933 (2001-2002) - Nr. 2, van 7 maart 2002.

¹⁰ Stuk 933 (2001-2002) - Nr. 3, van 20 maart 2002.

Samenwerking met de Verenigde Commissies voor Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Ambtenarenzaken en voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting

Voorontwerpen van decreten bestuurlijk beleid en comptabiliteit

Op 13 mei, 24 juni en 2 juli 2002 hebben de verenigde Commissies voor Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Ambtenarenzaken en voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting het voorontwerp van kaderdecreet inzake bestuurlijk beleid en het voorontwerp van decreet houdende regeling van de begrotingen, de boekhouding, de controle inzake de subsidies en de controle door het Rekenhof besproken in aanwezigheid van vertegenwoordigers van het Rekenhof. Tijdens deze besprekingen kwamen de adviezen van het Rekenhof van 3 mei 2002 en van 14 mei 2002 bij, respectievelijk, de voorontwerpen van comptabiliteitsdecreet en van kaderdecreet bestuurlijk beleid en decreet tot regeling van strategische adviesraden aan bod. In de marge van deze besprekingen, heeft het Rekenhof het Vlaams Parlement op vraag van zijn voorzitter op 1 oktober 2002 een advies verstrekt over de randvoorwaarden voor de afschaffing van het voorafgaand visum. Nog in de marge ervan, heeft het op vraag van het Vlaams Parlement een vergelijkend onderzoek uitgevoerd over de rol van parlementen en rekenkamers inzake begrotingen⁽¹¹⁾.

Gebruik van convenants in de Vlaamse Gemeenschap

Op 12 november en 10 december 2002 hebben de Verenigde Commissies voor Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Ambtenarenzaken en voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting, in aanwezigheid van vertegenwoordigers van het Rekenhof, het verslag van het Rekenhof over het gebruik van convenants in de Vlaamse Gemeenschap besproken⁽¹²⁾. De verenigde commissies hebben beslist samen met het Rekenhof terzake een resolutie te zullen uitwerken, waarin het Vlaams Parlement zal aansturen op een stevige decretale onderbouw, in eerste instantie door aanpassing van het decreet op de milieubeleidsovereenkomsten en, vervolgens, door uitwerking van een algemene regeling voor convenants en beleidsovereenkomsten. Een ontwerptekst daartoe ligt momenteel voor.

Naar aanleiding van de voorstelling van dit rapport, heeft het Rekenhof in de verenigde commissies ook zijn vernieuwde publicatiebeleid toegelicht⁽¹³⁾.

---

¹¹ Stuk 37 (2002-2003) - Nr. 1, 9 januari 2003. Zie punt 5.1.5.

¹² Stukken 38 (2002-2003) - Nr. 1 en Nr. 2.

¹³ Zie punt 3.1.

Samenwerking met de Commissie voor Openbare Werken, Mobiliteit en Energie

Op 30 april 2002 besprak de Commissie voor Openbare Werken, Mobiliteit en Energie het rekenhofverslag over de systeemaudit inzake de financiële stromen van het Vlaams Gewest naar de NV Zeekanaal en Watergebonden Grondbeheer Vlaanderen⁽¹⁴⁾, in aanwezigheid van vertegenwoordigers van het Rekenhof. Dat verslag, met het advies namens de Commissie voor Openbare Werken, Mobiliteit en Energie, werd ook besproken op de vergadering van 8 oktober 2002 van de Commissie Algemeen Beleid, Financiën en Begroting.

Samenwerking met de Commissie voor Economie, Landbouw, Werkgelegenheid en Toerisme

Op 24 oktober 2002 heeft de Commissie voor Economie, Landbouw, Werkgelegenheid en Toerisme een bespreking gewijd aan het verslag van het Rekenhof over de rekeningen 1996 tot 1999 van Gimvindus NV, in aanwezigheid van vertegenwoordigers van het Rekenhof. De commissie heeft akte genomen van het verslag.

De Commissie voor Economie, Landbouw, Werkgelegenheid en Toerisme heeft op 21 januari 2003 ook een bespreking gewijd aan de rapporten van het Rekenhof over de jaarrekeningen 1998-2000 van de NV HWP en de NV LRM van respectievelijk 27 februari en 6 augustus 2002⁽¹⁵⁾.

Samenwerking met de Commissie voor Cultuur, Media en Sport

Op 21 februari 2002 heeft het Rekenhof zijn verslag over de doelmatigheid en transparantie van de beleidsuitvoering door de musea van de Vlaamse Gemeenschap⁽¹⁶⁾ toegelicht in de Commissie voor Cultuur, Media en Sport.

Samenwerking met de Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening

De Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening heeft op 7 maart 2002 de verslagen van het Rekenhof over de rekeningen 1998 en 1999 van de NV VMH⁽¹⁷⁾ besproken. Vertegenwoordigers van het Rekenhof hebben daarbij een toelichting gegeven. In haar advies heeft de commissie zich bij de opmerkingen van het Rekenhof aan-

---

¹⁴ Stuk 37-B (2001-2002) - Nr. 2, van 1 juli 2002. Zie punt 5.1.2.

¹⁵ Zie ook punt 5.1.1.

¹⁶ Stukken 38 (2001-2002) Nr. 1 en Nr. 2.

¹⁷ 37-A (2000-2001) - Nr. 1 en Stuk 37-B (2000-2001) - Nr. 1.

gesloten. Zij wees de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting op de nieuwe situatie die was ontstaan door de aangekondigde vereffening van de VMH.

4.2 Overleg met het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap

Werkgroep rekenplichtigen

De werkgroep rekenplichtigen behandelt allerlei problemen in verband met rekeningen van rekenplichtigen. Hij besteedde in 2002 speciale aandacht aan de verdere toezending van kwartaalstaten aan het Rekenhof. Het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap (MVG) was van oordeel dat de doorsturing van kwartaalstaten overbodig was geworden, aangezien de rekenplichtigen nu rechtstreeks hun verrichtingen invoeren in Orafin, waartoe het Rekenhof ook toegang heeft. Het Rekenhof achtte het omwille van de kwaliteit van de registraties in Orafin en de beperkte kennis van het systeem door het personeel van het MVG des te noodzakelijker de kwartaalstaten vooralsnog door te sturen. Het MVG was bereid dit te doen tot voldoende controleprocedures zouden zijn uitgewerkt.

Daarbuiten kwam in de werkgroep ook de opmaak van tussentijdse staten naar aanleiding van een eindebeheersrekening ter sprake. Aan de Vlaamse Minister van Financiën meldde het Rekenhof dat het voorstander was van het behoud van een tussentijdse staat bij de aflegging van een eindebeheersrekening. De minister ging akkoord met de verdere voorlegging van tussentijdse staten voor eindebeheersrekeningen die niet samenvallen met het einde van een kwartaal.

Het Rekenhof ging akkoord met de invoering van een controle ter plaatse van de verantwoordingsstukken voor geldvoorschottenrekeningen en de rekeningen van de gewone rekenplichtigen. Concrete afspraken met de diverse departementen over lokalen, toegang tot informatie- en informaticasystemen en de archivering van de verantwoordingsstukken ter plaatse worden thans gemaakt.

Ook heeft het Rekenhof gepleit voor het gebruik van een dubbele handtekening voor betalingen boven een bepaald bedrag. Het MVG is zich ervan bewust dat de huidige werkwijze niet risicoloos is, maar opteert in eerste instantie voor een tijdige betaling.

Andere punten die de werkgroep behandelde waren: de aanwending van reservefondsen, het gebruik van gesplitste kredieten bij diensten met afzonderlijk beheer en de opdracht van de boekhoudkundige ordonnateurs. Het MVG achtte het niet opportuun een nieuwe regelgeving terzake uit te werken, gelet op de komende behandeling van het comptabiliteitsdecreet.

Nadat het Rekenhof problemen met de registratie van de vastleggingen in de loop van de maand oktober 2001 had gesignaleerd, engageerde

het MVG zich ertoe de nodige correcties aan te brengen in de vastlegingslijsten van oktober en november 2001.

Tot slot werden in het licht van de economische boekhouding ook nog de verantwoording van aan zichtrekeningen gekoppelde beleggingsrekeningen en de actualisering van de circulaire van het MVG over de vermogensgoederen besproken.

Werkgroep economische boekhouding

De werkgroep economische boekhouding moet oplossingen zoeken voor de operationele en technische problemen die het Rekenhof ervaart sinds de invoering van de economische boekhouding bij het MVG. Gelet op de vele knelpunten, had dit overleg tweewekelijks plaats. De onderstaande paragrafen geven een overzicht van de voornaamste problemen die de werkgroep heeft besproken.

In september 2001 stelde het Rekenhof vast dat zijn databank met ordonnanceringsgegevens vanaf 1 oktober 2001, na de invoering van het nieuwe boekhoudsysteem Orafin bij het MVG, onvolledig zou zijn. Door een leemte in de initiële analyse betrof de datatransmissie van het MVG naar het Rekenhof immers enkel ordonnanties die waren onderworpen aan het voorafgaand visum van het Rekenhof. Het Rekenhof kon zodoende een aspect van zijn grondwettelijke taak, namelijk de controle van de kredietoverschrijdingen, niet meer naar behoren uitvoeren. Het vroeg dan ook het MVG *alle* verrichtingen langs de datatransmissie te ontvangen, inclusief de ontbrekende gegevens van 2001 en 2002. Deze aanpassingen namen veel tijd in beslag, aangezien zich problemen voordeden inzake de juistheid, volledigheid en vorm van de bestanden, die moeizaam een oplossing vonden. Medio 2002 was de eerste interface operationeel, op het uittesten na. De gegevenscontrole wees echter uit dat het MVG de gegevens na het visum van het Rekenhof nog kon wijzigen. Om zicht te hebben op alle verrichtingen in hun eindtoestand, vroeg het Rekenhof een bijkomende datatransmissie van deze verrichtingen in eindtoestand. Eind 2002 werkte ook de tweede interface. Het Rekenhof was echter nog niet in staat deze interface volledig te testen. In afwachting van de afstemming op mekaar van beide systemen, heeft het MVG nog een noodrapportering opgemaakt. Daarbij restten nog enkele problemen. Het Rekenhof verkreeg ook de installatie door het MVG van vijf pc's met toegang tot Orafin en Cognos, een beknopte navigatiegids en Orafinopleidingen.

Voor een vlotte overgang hebben het Rekenhof en het MVG in de werkgroep gedetailleerd de maatregelen besproken inzake de euroconversie en de Oracle-jaarafsluitingen 2001-2002 en 2002-2003. In de mate van het mogelijke hebben zij deze maatregelen op mekaar afgestemd en instructies opgesteld om alle visumdossiers tegen de afgesproken limietdatum te behandelen. Het MVG kwam de afspraken echter niet altijd na: het respecteerde de datum van indiening van de dossiers niet, de instroom van dossiers was onregelmatig en het aantal te verwerken dossiers lag gevoelig hoger. Dit had een inperking van de externe controle tot gevolg. Een rapport over het verloop van de euroconversie is

nog steeds niet beschikbaar, evenmin als een rapport over de conversie van gegevens van het vroegere financieel systeem naar Orafin, die op 1 oktober 2001 werd gerealiseerd.

Het boekhoudsysteem is zo geconcipieerd dat elke wijziging aan een vastlegging of overdracht van een vastlegging naar een volgend jaar resulteert in een nieuwe vastlegging, met een nieuw vastleggingsnummer. Daarbij vindt niet altijd een koppeling plaats aan de initiële vastlegging, daar het systeem die invulling niet verplicht heeft gemaakt. Dit maakt de opvolging van de vastleggingen en dus ook van overheidsopdrachten onmogelijk. Het Rekenhof vond het aangewezen terug te keren naar het vroegere systeem waarin een vastlegging door de jaren heen zijn oorspronkelijk vastleggingsnummer bewaarde. Dat had als bijkomend voordeel dat oude uitstaande vastleggingen gemakkelijk konden worden uitgezuiverd, zodat een zicht op de werkelijk uitstaande verbintenissen kon worden verworven. Een dergelijk zicht is essentieel om goed te kunnen begroten. Het MVG is niet op deze aanbeveling ingegaan. Andere grote problemen met de rapporteringen over de vastleggingen waren: onvolledige lijsten van de individuele vastleggingen per basisallocatie, het ontbreken van cumulatieve lijsten van de vastleggingen per basisallocatie en de lijsten met het detail van de vastleggingen op de vastleggingsmachtigingen, alsook discrepanties tussen de cijfers per einde december 2001 van de controleurs van de vastleggingen en deze uit Orafin. Deze discrepanties vonden pas half februari 2003 volledige uitklaring. Wel werden in oktober 2002 al procedures uitgebouwd om een aantal van deze problemen te ondervangen.

De bestaande annulerings- en verminderingsprocedures van het Rekenhof waren niet verenigbaar met Orafin. Daarom kwam het Rekenhof met het MVG daarvoor nieuwe procedures overeen. Het MVG heeft deze afspraken evenwel niet altijd nageleefd.

Bij het aanbieden van nieuwe ordonnanties ingevolge een wijziging of annulering van een vorige ordonnantie, ontbraken regelmatig de koppelingen. Het systeem verplichtte immers niet tot een dergelijke invulling. Daardoor was het Rekenhof niet in staat de gewijzigde en geannuleerde ordonnanties correct op te volgen. Procedures voor koppelingen werden uitgewerkt, maar de diverse departementale boekhoudcellen pasten die niet altijd consequent toe.

Lange tijd rezen grote problemen inzake de rapportering van Orafin, omdat die niet helemaal beantwoordde aan de verwachtingen. Om dat te verhelpen heeft het MVG op een bepaald ogenblik geopteerd voor een rapporteringsinstrument buiten het systeem. Pas in het najaar van 2002 werd de aanvullende rapporteringsomgeving Cognos operationeel, wat niet inhield dat alle voorziene rapporten toen al beschikbaar waren.

De doorstroming van betrouwbare rekeningen-verantwoording en kwartaalstaten van de rekenplichtigen zorgde verscheidene maanden voor veel problemen. Verschillen tussen de manuele en geautomatiseerde rekeningen van Orafin vergden correcties. Sommige correcties volgden wegens een gebrekkige interne controle zelfs nog na de voorlegging van de algemene rekening 2001 aan het Rekenhof. De werkgroep economi-

sche boekhouding heeft de stand van zaken constant opgevolgd. Hij heeft een tijdspad voor de correcties opgesteld, dat echter door programmeringsfouten en performantieproblemen verscheidene malen werd verlaten en opgeschoven. Om liquiditeitsproblemen voor de geldvoorschottenrekenplichtigen te voorkomen, kwamen Rekenhof en MVG ook een voorlopige regeling overeen voor de verhoging van het geldvoorschottenplafond. Het MVG kon de definitieve rekeningenverantwoording immers niet tijdig voorleggen.

De werkgroep kwam ook instructies overeen voor de ordonnancering van buitenlandse betalingen, beraadslagingen van de Vlaamse regering en het gebruik van creditnota's.

Een bespreking van het herverdelingsbesluit voor de bepaling van de dotatie 2001 voor het Financieringsfonds voor Schuldafbouw en Eenmalige Investeringsuitgaven gaf aanleiding tot correcties en de opmaak van een nieuw herverdelingsbesluit. Het Rekenhof vond echter ook dit nieuwe besluit oncontroleerbaar, daar de bepaling van de uiteindelijke saldi 2001 samenhangt met de controle van de algemene rekening.

Problematisch zijn ook nog de complexiteit van de correctieboekingen in Orafin en de adequate toepassing van de voorgeschreven procedures, zowel inhoudelijk als technisch. Op dit vlak dient de werkgroep nog oplossingen uit te werken.

Daarbuiten vond ook diverse malen een ad-hocoverleg plaats over de algemene rekening 2001, waarin onder meer ter sprake kwamen: de opmaak van Orafin-kwartaalstaten en rekeningen-verantwoording, de correcties aan gegevens van het vroegere financieel systeem, de verschillenanalyse inzake vastleggingen en de aanlevering van diverse documenten en informatie voor de controle van de algemene rekening 2001.

Tot slot loste de werkgroep tal van kleinere operationele problemen op.

Werkgroep kas-,schuld- en waarborgbeheer

Het verslag van het Rekenhof⁽¹⁸⁾ over de evaluatie van het decreet van 16 december 1997 houdende bepaling inzake kas-, schuld- en waarborgbeheer van de Vlaamse gemeenschap en de besprekingen in de Subcommissie voor Financiën en Begroting en de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting van dit verslag, mondden op 23 mei 2001 uit in een resolutie⁽¹⁹⁾. De Vlaamse regering diende het Vlaams Parlement vóór 23 mei 2003 de realisaties van wijzigingen en uitbreidingen van het decreet mee te delen, eventueel in de vorm van een voorstel tot wijziging van het decreet. Het was de bedoeling het

---

¹⁸ Stuk 37-D (1999-2000) - Nr. 1, 8 augustus 2000.

¹⁹ Stuk 618 (2000-2001) - Nr. 3, 23 mei 2001.

ontwerp van decreet te agenderen op de Vlaamse regering vóór het paasreces van 2003.

Een werkgroep met vertegenwoordigers van, enerzijds, het kabinet Financiën en Begroting, de interne auditor van het kas- en schuldbeheer en de afdeling financieel management van de administratie Budgettering, Accounting en Financieel Management en, anderzijds, het Rekenhof, stelde in december 2002 een ontwerpdecreet op, dat ernaar streefde:

- tegemoet te komen aan de bezorgdheden en aanbevelingen van het Vlaams Parlement;
- een aangepast kader te creëren voor het kas-, schuld- en waarborgbeheer van de Vlaamse Gemeenschap voor de komende jaren;
- krijtlijnen uit te tekenen voor de zogenaamde bijzondere financiële transacties.

Dit ontwerp van decreet kwam tegemoet aan de meeste adviezen van het Rekenhof.

4.3 Overzicht van de controleactiviteiten ⁽²⁰⁾

4.3.1 Hogere entiteiten dan departementen

Het Rekenhof controleert de dotatie aan het Vlaamse Parlement(OA 00), de algemene werkingskosten voor de Vlaamse regering (OA 01) en de uitgaven voor de kabinetten (OA 02) langs zijn voorafgaand visum en in de rekeningen van de rekenplichtigen⁽²¹⁾. In 2002 gaf dit geen aanleiding tot bijzondere opmerkingen.

Op 12 maart 2002 heeft het Rekenhof ter uitvoering van het protocol van 28 april 1997 zijn opmerkingen over de rekening 2001 van het Pensioenfonds van het Vlaams Parlement aan de voorzitter van dit fonds medegedeeld.

Ter uitvoering van het protocol van 5 maart 1997 heeft het Rekenhof de Voorzitter van het Vlaams Parlement op 18 juni 2002 een controleverslag overgelegd over de rekeningen 2001 van het Vlaams Parlement. Het heeft deze financiële audit gekoppeld aan een onderzoek naar de in 2001 gegunde overheidsopdrachten.

---

²⁰ Dit overzicht is exclusief de controleactiviteiten ten aanzien van de rekeningen van de diensten met afzonderlijk beheer en de Vlaamse openbare instellingen. Deze financiële controleresultaten zal het Rekenhof immers opnemen in zijn jaarlijkse rekeningenboeken.

²¹ Een deel van de uitgaven zijn evenwel vaste uitgaven (bv. weddenbetalingen).

4.3.2 Departement Coördinatie

Het Rekenhof controleert de uitgaven van de kanselarij en voorlichting: (OA 11), waaronder de uitgaven voor Brusselse aangelegenheden (11.10), communicatie en ontvangst (11.20), kanselarij (11.30), gelijke kansenbeleid (11.40) en Vlaamse rand (11.6), alsook de uitgaven voor buitenlands beleid (OA 12), waaronder algemeen buitenlands beleid (12.10) en ontwikkelingssamenwerking (12.20), langs zijn voorafgaand visum en aan de hand van rekeningen. De controles zijn in principe controles op stukken. Alleen in specifieke omstandigheden controleert het Rekenhof ter plaatse in de administratie.

Naast talloze opmerkingen die via een rechtstreeks contact met de administratie konden worden opgelost, hadden de in brief gestelde opmerkingen vooral betrekking op de wijze van gunning of het verzuimen van borgstelling bij overheidsopdrachten, het niet voldoen aan de in het subsidiebesluit gestelde subsidievoorwaarden of verkeerde aanrekeningen.

4.3.3 Departement Algemene Zaken en Financiën

Administratie Planning en Statistiek (OA 21)

De uitgaven onder OA 21 zijn onderworpen aan het voorafgaand visum van het Rekenhof, dat in 2002 terzake geen opmerkingen heeft geformuleerd.

Administratie Budgettering, Accounting en Financieel Management (OA 24)

De volgende uitgaven verliepen langs het voorafgaand visum van het Rekenhof: werkingskosten met betrekking tot de problematiek van Financiën en Begroting en voor vorming en opleiding van de inspecteurs van Financiën geaccrediteerd bij de Vlaamse Gemeenschap; allerhande inningskosten (gewestbelastingen, kijk- en luistergeld, heffingen op leegstand en verkrotting, heffing op leegstand bedrijfsruimten), kosten inzake het betalingsverkeer; kosten met betrekking tot de planbatenhewing, uitgaven voor sectorale informatie- en sensibiliseringscampagnes, betaling van verzekeringspremies in het kader van de pooling van de VOI- en DAB-verzekeringen, allerhande moratoriumintresten en specifieke vermogensuitgaven met betrekking tot de problematiek van Financiën en Begroting. Over deze vermogensuitgaven heeft het Rekenhof in 2002 een opmerking gesteld voor een verkeerde aanrekening.

De kredieten onder OA 24 bestaan voor een klein deel uit dotaties aan de diensten met afzonderlijk beheer Autonome Vlaamse Fiscale Inning en Vlaams Kenniscentrum Publiek-Private Samenwerking, en aan de Vlaamse openbare instellingen Dienst Kijk- en Luistergeld in het tweetalig gebied Brussel Hoofdstad, Financieringsfonds voor Schuldafbouw en

Enmalige Investeringsuitgaven, Vlaams Egalisatie Rente Fonds en Vlaams Fonds voor de Lastendelging.

De uitgaven die verband houden met de directe, indirecte en gewaarborgde schuld worden vereffend langs vaste uitgaven. Over de evolutie en de kostprijs van die diverse soorten schuld, zal het Rekenhof uitgebreid rapporteren in zijn rekeningenboek over 2001.

Administratie Overheidsopdrachten, Gebouwen en Gesubsidieerde Infrastructuur (OA 26)

De uitgaven onder OA 26 zijn onderworpen aan het voorafgaand visum van het Rekenhof. Op 5 juni 2002 heeft het Rekenhof in het kader van deze controle de Vlaamse Minister van Binnenlandse Aangelegenheden gevraagd naar de juridische basis om in de lokalen van het EMG te Oostende werken uit te voeren, aangezien de Vlaamse Gemeenschap het gebouw noch in eigendom, noch in huur had. Het was namelijk eigendom van de Regie der Gebouwen. Het vroeg tevens wat de uitvoering van de koninklijke besluiten verhinderde die de overdracht van deze gebouwen aan de Vlaamse Gemeenschap regelden⁽²²⁾ en of de Vlaamse Gemeenschap nog andere gebouwen of eigendommen in gebruik heeft genomen zonder dat de juridische overdracht per koninklijk besluit geregeld is.

4.3.4 Departement Onderwijs

Controle op lonen en werkingsmiddelen

De hoofdmoot van de onderwijskredieten is bestemd voor de uitbetaling van lonen en werkingsmiddelen in het gefinancierd en gesubsidieerd onderwijs. De lonen (weden en weddentoelagen) worden als vaste uitgaven uitbetaald, terwijl de uitkering van werkingsmiddelen onderworpen is aan het voorafgaand visum van het Rekenhof.

De controle van het Rekenhof op de component lonen betreft de personeelsaangelegenheden van de sectoren: gewoon basisonderwijs, buitengewoon basisonderwijs, gewoon voltijds secundair onderwijs, deeltijds secundair onderwijs, buitengewoon secundair onderwijs, volwassenenonderwijs, deeltijds kunstonderwijs, centra voor leerlingenbegeleiding, begeleid individueel studeren, inspectie en pedagogische begeleiding. Gelet op het aantal en de omvang van deze onderwijssectoren, heeft het zijn controle toegespitst op drie essentiële momenten in de jaarlijkse financierings- en subsidiëringcyclus:

---

²² Artikel 12 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, gewijzigd bij de wet van 8 augustus 1988.

- De rationalisatie- en programmatieregels (²³): controle van de normen (de naleving is een vereiste voor de financierbaarheid of subsidiëerbaarheid van de instelling en het personeel).
- De omkadering: deze controle betreft zowel de vaststelling als de invulling van de personeelsformatie. Zij impliceert een aantal metingen die op lange termijn vergelijkingen toelaten, zowel in de tijd als tussen sectoren (²⁴).
- De bezoldiging: steekproeven die vergelijkingen toelaten, zowel in de tijd (om verbeteringen te kunnen nagaan) als tussen sectoren.

In het kader van arbeidsongevallen of pensioenen, controleert het Rekenhof de personeelsdossiers doorlopend.

De uitbetaling van de werkingsmiddelen is in principe onderworpen aan het voorafgaand visum van het Rekenhof, dat aldus ook in 2002 een visumcontrole heeft uitgevoerd. Een budgettaire bepaling heeft voorschotten tot 90 % van de dotatie voor het Gemeenschapsonderwijs echter vrijgesteld van dit visum. Bovendien betalen rekenplichtigen tal van uitgaven langs het systeem van de geldvoorschotten- en gemengde rekeningen. Het Rekenhof controleert deze rekeningen, alsook de ontvangstenrekeningen, en sluit ze af.

Ter uitvoering van de wet van 23 mei 2000 (²⁵) controleerde het Rekenhof ook in 2002 de leerlingentelling.

Administratie Basisonderwijs (OA 31)

Het Rekenhof zag in 2002 toe op de kredieten onder OA 31, bestemd voor de lonen en de werking van het gewoon en buitengewoon basisonderwijs (de programma's 31.10 en 31.20).

Administratie Secundair onderwijs (OA 32)

De kredieten onder OA 32 zijn bestemd voor de lonen, de werking (de onderwijsinstellingen en internaten) en andere subsidies (leerlingenkoepelverenigingen, regionale technologische centra, vernieuwingsprojecten inzake beroepsopleidingen) van het gewoon en buitengewoon secundair onderwijs (de programma's 32.10 en 32.20).

---

²³ Zo zij in de onderzochte sector bestaan.

²⁴ Bv. de ratio leerling-gefinancierd of gesubsidieerd lesuur, de ratio leerkracht-gefinancierd of gesubsidieerd lesuur, de loonkost van een lesuur, enz.

²⁵ Wet van 23 mei 2000 tot bepaling van de criteria bedoeld in artikel 39, § 2, van de bijzondere wet van 16 januari 1989 betreffende de financiering van de Gemeenschappen en de Gewesten.

Het Rekenhof heeft een rechtmatigheidsonderzoek uitgevoerd aangaande de bezoldiging van het bestuurs- en onderwijzend personeel van het secundair onderwijs. De tegensprekelijke procedure is gestart op 4 maart 2003.

In afwachting van de goedkeuring van de wijzigende bepalingen terzake die de noodzakelijke rechtsgrond zouden verschaffen (Onderwijsdecreet XIV), heeft het Rekenhof de visumdossiers voor de extra werkingssubsidies aan de gesubsidieerde internaten (864.000 EUR) van september 2002 tot januari 2003 in beraad gehouden.

Administratie Hoger onderwijs en Wetenschappelijk Onderzoek (OA 33)

PR 33.1 Hogescholenonderwijs

De kredieten onder programma 33.1 zijn voor het overgrote deel bestemd voor het onderwijs dat de hogescholen verstrekken. Deze kredieten staan als een globale enveloppe in het programma. Zij moeten de wedden en toelagen van het personeel en alle andere uitgaven financieren. Voor investeringen in gebouwen kan nog uit een ander programma worden geput.

Het Departement Onderwijs betaalt de wedden en toelagen van het personeel dat de hogescholen financieren met de overheidsuitkering, rechtstreeks aan de personeelsleden uit. Het rekent ze aan op de enveloppe.

Het Rekenhof organiseert thematische controles ter plaatse in de hogescholen op de uitgaven die voor en door de hogescholen worden verricht. In 2002 ⁽²⁶⁾ heeft het in vier hogescholen de onderstaande thema's of categorieën van uitgaven onderzocht⁽²⁷⁾:

- bestuur en organisatie;
- personeelscyclus;
- wetenschappelijke en maatschappelijke dienstverlening en relaties met andere rechtspersonen;
- investeringen (financiering, boekhoudkundige registratie, naleving van de regelgeving op overheidsopdrachten).

Het zal over deze onderzoeksonderwerpen rapporteren aan de toezichthoudende minister en, vervolgens, aan het Vlaams Parlement.

Voor de financiering van de uitgaven van de Hogere Zeevaartschool bevat de begroting afzonderlijke kredieten, die dienen als dotatie of voor

---

²⁶ Voortgezet in het eerste semester van 2003.

²⁷ De keuze van de hogescholen stopt op voor het onderzoek relevante criteria zoals de aard van de inrichtende macht, de grootte en het onderwijsaanbod.

de rechtstreekse uitbetaling van de wedden en toelagen aan het personeel. De Hogere Zeevaartschool is een dienst met afzonderlijk beheer waarvan het Rekenhof de rekening controleert.

Ten slotte waren er nog enkele kredieten voor specifieke uitgaven en instituten, die in visumdossiers werden voorgelegd en gecontroleerd.

PR 33.2   Universitair onderwijs

De kredieten onder programma 33.2 zijn voor het overgrote deel bestemd voor het onderwijs (werking en investering), het onderzoek en de sociale voorzieningen die de universiteiten verstrekken. Voor deze onderscheiden deelopdrachten van de universiteiten voorziet het programma in afzonderlijke uitkeringen en subsidies.

Het Rekenhof controleert de jaarrekeningen van de universiteiten⁽²⁸⁾ en verleent er zijn visum aan. Voor alle universiteiten werden de rekeningen 2000 voorgelegd. Op 20 december 2002 werden ook de rekeningen 2001 van de Katholieke Universiteit Leuven, de Universiteit Gent, de Vrije Universiteit Brussel en het Limburgs Universitair Centrum voorgelegd. In 2002 heeft het Rekenhof de controle van de rekeningen 1998 van alle universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap beëindigd en geïseerd. Het heeft tevens zijn bevindingen uit de horizontale controle van de resultatenrekeningen van 1997 en 1998 aan de toezichthoudende minister bezorgd⁽²⁹⁾. De controle van de rekeningen 1999 en 2000 is gestart⁽³⁰⁾.

Buiten de controle van de jaarrekeningen, heeft het Rekenhof thematische controles uitgevoerd inzake de personeelsaangelegenheden van de universiteiten. In 2002 ging het om een rechtmatigheidsonderzoek over de inschaling van het academisch personeel en een doelmatigheidsonderzoek over de overname van de vaste onderzoekers van het FWO-Vlaanderen door de Vlaamse universiteiten. Over het rechtmatigheidsonderzoek werd begin 2003 aan de toezichthoudende minister gerapporteerd. Een verslag aan het Vlaams Parlement zal volgen. Het doelmatigheidsonderzoek loopt nog verder door in 2003.

Programma 33.20 bevat ook enkele specifieke kredieten voor het Universitair Ziekenhuis Gent. Op 18 december 2002 heeft het Rekenhof bij dit ziekenhuis een onderzoek van de personeelszaken aangekondigd. Het zal dit onderzoek uitvoeren in de loop van 2003. Na afloop van de

---

²⁸ Met toepassing van artikel 43, § 2, van de wet van 27 juli 1971 op de financiering en de controle van de universitaire instellingen.

²⁹ Met als titel: *Gebreken en aanbevelingen met betrekking tot het boekhoudbesluit van 8 februari 1995 en zijn bijlagen* (zie ook punt 5.2.1).

³⁰ Inzonderheid met de rekeningen van de Universiteit Gent en de Vrije Universiteit Brussel.

tegensprekelijke procedure is rapportering aan het Vlaams Parlement gepland (begin 2004).

PR 33.3 Coördinatie Hoger Onderwijsbeleid

Programma 33.3 omvat de kredieten die niet aan een van de twee specifieke programma's hoger onderwijs (universitair onderwijs en hogescholenonderwijs) zijn toegewezen. De uitgaven op deze kredieten komen vooral in visumdossiers van het Rekenhof, dat in 2002 op dit vlak geen belangwekkende opmerkingen heeft geformuleerd.

Administratie Permanente Vorming (OA 34)

Afdeling OA 34 omvat de kredieten voor:

- de lonen en de werking van het deeltijds kunstonderwijs (programma 34.10);
- de salarissen en betaling van inschrijvingsgelden van de vrijgestelde cursisten van de centra voor volwassenenonderwijs, alsook voor de tijdelijke leergangen (programma 34.20);
- de financiële middelen (vergoedingen en werkingsuitgaven) voor het begeleid individueel leren (programma 34.30);
- de sector basiseducatie (programma 34.40);
- de uitgaven die niet specifiek zijn voor een van de bovenstaande sectoren van de administratie (programma 34.50).

In 2002 heeft het Rekenhof een rechtmatigheidsonderzoek van het deeltijds kunstonderwijs uitgevoerd. Het heeft zijn bevindingen op 26 maart 2003 aan de Vlaamse Minister van Onderwijs voorgelegd. Na voltooiing van de tegensprekelijke procedure zal aan het Vlaams Parlement worden gerapporteerd.

Eveneens in 2002 werd een rechtmatigheidsonderzoek uitgevoerd naar de ondersteuning van de educatieve samenwerkingsverbanden op streekvlak, de Eufora. De tegensprekelijke procedure zal in 2003 worden gestart⁽³¹⁾.

Over de terugbetaling van de inschrijvingsgelden van vrijgestelde cursisten van centra voor volwassenenonderwijs formuleert het Rekenhof al sinds het schooljaar 1996-1997 opmerkingen. Het nam de problematiek ook op in het Boek 2000⁽³²⁾. De toenmalige regelgeving werd vanaf 1

---

³¹ De eerste fase behelst het stellen van de nota van bevindingen, die aan de gecontroleerde entiteit wordt voorgelegd voor een controle op de feitelijke juistheid van het rapport. De volgende fase behelst de rapportering aan de minister.

³² Stuk 36 (2000-2001) - Nr. 1, p. 94.

september 1999 gewijzigd⁽³³⁾. De administratie leeft de nieuwe regelgeving echter evenmin correct na. De visumcontrole over de uitbetaling van deze inschrijvingsgelden voor de periode van 1 februari 2000 tot 31 januari 2001 (programma 34.20) leidde tot opmerkingen en visumweigering. De reden voor de visumweigering lag, enerzijds, in de vaststelling dat de regelgeving duidelijk bepaalt dat de besturen van de centra vóór 31 maart 2001 hun overzichtslijsten van vrijgestelde cursisten moeten inzenden om aanspraak te kunnen maken op de betaling en, anderzijds, in het feit dat niet werd bewezen dat die verplichting was nageleefd. Meer nog, de afdeling volwassenenonderwijs van het departement Onderwijs oefende geen controle uit op de tijdige indiening van de lijsten en hield de nodige bewijsstukken niet bij. Op 19 juli 2002 heeft de Vlaamse regering langs een geschilberaadslaging besloten⁽³⁴⁾ het visum op te leggen. Zij heeft de betrokken ordonnanties op 4 september 2002 zonder begeleidend schrijven voorgelegd aan het Rekenhof, dat op 17 september 2002 zijn visum onder voorbehoud verleende en rapporteerde aan het Vlaams Parlement.

Administratie Ondersteuning (OA 35)

De kredieten onder OA 35 zijn bestemd voor:

- studietoelagen en financiering (programma 35.10);
- salarissen en subsidies voor CLB-centra (programma 35.20);
- individueel leerlingenvervoer en begeleiding (programma 35.30);
- allerlei uitgaven voor algemeen onderwijs en vorming (programma 35.40⁽³⁵⁾). Dit programma omvat ook de dotaties voor de VOI's: Gemeenschapsonderwijs, Vlaamse Onderwijsraad (VLOR), Dienst voor Infrastructuurwerken van het Gesubsidieerd Onderwijs (DIGO) en Investeringsdienst voor de Vlaamse Autonome Hogescholen (IVAH);
- de aanwending van teruggevorderde wedden en weddentoelagen (programma 35.50).

De visumcontrole op de uitbetaling van voorschotten voor projectsubsidies CLB leidde tot opmerkingen en visumweigering wegens het ontbreken van een decretale rechtsgrond voor de toekenning van deze projectsubsidies. Een voorgenomen retroactieve wijziging van het decreet kon geen machtiging inhouden af te wijken van de vigerende regelgeving. Op 19 juli 2002 heeft de Vlaamse regering langs een geschilbe-

---

³³ Decreet van 2 maart 1999 tot regeling van een aantal aangelegenheden van het volwassenenonderwijs en het uitvoeringsbesluit van 7 september 1999 houdende de vaststelling van de procedure voor het verlenen van de vrijstellingen van het inschrijvingsgeld.

³⁴ Met toepassing van artikel 14 van de oprichtingswet van het Rekenhof.

³⁵ Middelen voor de financiering van onderwijsactiviteiten die niet niveaugebonden zijn en die algemeen de kwaliteit van het onderwijs ten goede komen.

raadslaging besloten het visum op te leggen⁽³⁶⁾. De betrokken ordonnanties werden overgelegd aan het Rekenhof op 26 juli 2002⁽³⁷⁾, dat op 27 september 2002 zijn visum onder voorbehoud verleende en rapporteerde aan het Vlaams Parlement.

Diensten van de secretaris-generaal (OA 39)

Programma 39.10 omvat hoofdzakelijk de provisionele kredieten ter financiering van de structurele achterstallen met betrekking tot voorgaand begrotingsjaar. Programma 39.20 omvat de kredieten *coördinatie beleid en gegevensbeheer*. Het programma concentreert zich op de coördinatie van de voorbereiding van het onderwijsbeleid en van de strategische planning voor alle onderwijsniveau's, de coördinatie van het internationaal onderwijsbeleid en de voorbereiding en uitwerking van niveauoverschrijdende thema's (gelijke kansenbeleid, nieuwe onderwijsmedia, leerlingenrechten, aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt,...). Het merendeel ervan wordt voorgelegd in visumdossiers.

4.3.5 Departement Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur

Departement (OA 40)

De kredieten onder OA 40 bestaan grotendeels uit dotaties aan de VOI VIPA. Het Rekenhof heeft in 2002 een rechtmatigheidsonderzoek uitgevoerd naar de investeringssubsidies en -waarborgen toegekend aan rechtspersonen die zorg- en dienstverlening organiseren in het kader van de persoonsgebonden aangelegenheden (VIPA-decreet). Het onderzoek bevindt zich thans in de tegensprekelijke procedure met de minister en zal in 2003 leiden tot rapportering aan het Vlaams Parlement.

Administratie Gezin en Maatschappelijk Welzijn (OA 41)

Allerhande uitgaven voor algemeen welzijnsbeleid (41.10), bejaardenzorg (41.30), gezinsaangelegenheden (41.40), maatschappelijk opbouwwerk (41.60), maatschappelijk welzijn (41.70), integratie van kansarmen (41.80) en integrale jeugdhulpverlening (41.90) kunnen als vaste uitgaven a posteriori door het Rekenhof worden gecontroleerd (bv. de voorschotten ten beloop van 90 percent van de subsidies aan de centra voor algemeen welzijnswerk) of vragen daarentegen een voorafgaand visum van het Rekenhof, dat aldus in 2002 een permanente visumcontrole heeft uitgevoerd. Deze controle heeft in 2002 geleid tot negen brieven met opmerkingen aan de minister, onder meer over:

---

³⁶ Met toepassing van artikel 14 van de oprichtingswet van het Rekenhof.

³⁷ Een voor eensluidend verklaard afschrift van de ondertekende en gedaateerde geschilberaadslaging ontving het Rekenhof pas op 23 september 2002.

- de uitvoering van twee studieopdrachten door een welbepaalde universiteit;
- de berekening van de aan de centra voor integrale gezinszorg verschuldigde subsidies (verkeerde berekeningswijze van de subsidies door de administratie, ontbreken van de door de reglementering voorziene ministeriële beslissing en de overschrijding van de reservenormen);
- de subsidiëring van inburgeringstrajecten 2000 en 2001 van de ont-haalbureau's;
- ontbrekende ministeriële uitvoeringsbesluiten;
- de beperking van de subsidies aan de kraamcentra tot het bedrag van de werkelijk tijdens 2001 gerealiseerde personeelskosten.

Daarbuiten worden, binnen de reglementair bepaalde grenzen, wer-kingsuitgaven van de administratie vereffend langs geldvoorschottenre-keningen. Ook op deze rekeningen oefende het Rekenhof a posteriori een controle uit.

Omdat de controles op grond van het voorafgaand visum hadden uitge-wezen dat bepaalde subsidiereglementeringen niet correct werden toe-gepast, heeft het Rekenhof in 2002 een risicoanalyse uitgevoerd in de sector Welzijn en Volksgezondheid. Dit beleidsdomein heeft immers een vrij groot financieel belang (ongeveer 550 miljoen EUR, exclusief VOI-dotaties). De analyse resulteerde in een lijst met negen prioritair uit te voeren doelmatigheidsonderzoeken en leverde het Rekenhof belangrijke leereffecten op voor het werken met een risicoanalysemodel. Een bijko-mende inschatting van rechtmatigheidsrisico's, werd aangevat in de-cember 2002.

Centraal in de kredieten van het algemeen welzijnsbeleid staat de dota-tie aan de VOI Vlaams Zorgfonds. Het Rekenhof heeft in 2002 de uitvoe-ringsbesluiten van het decreet betreffende deze nieuwe VOI onderzocht. Dat onderzoek gaf op zich geen aanleiding tot opmerkingen.

De uitgaven voor bijzondere jeugdbijstand verlopen grotendeels langs de VOI FBJ en de diensten met afzonderlijk beheer De Kempen en De Zande.

In de loop van 2001 onderzocht het Rekenhof de personeelsuitgaven van de DAB's van het MVG⁽³⁸⁾. Uit dit onderzoek bleek dat er relatief

---

³⁸ De volgende DAB's werden onderzocht: Schoonmaak, Catering en Auto-nome Vlaamse Fiscale Inning (AZF); Investeren in Vlaanderen (EWBL); Gemeenschapsinstellingen voor Bijzondere Jeugdbijstand De Zande en De Kempen (WVC); Beheersdienst van het Kasteel-Domein van Gaas-beek, Cultureel Centrum van de Vlaamse Gemeenschap de Brakke Grond in Amsterdam, Cultureel Centrum van de Vlaamse Gemeenschap Land-commanderij Alden Biesen en het Centrum voor Informatie, Communicatie en Vorming in de Welzijnssector (CICOV); regionale luchthavens Oosten-de en Antwerpen-Deurne en Linker Scheldeoever (LIN).

weinig inbreuken tegen de reglementering werden gemaakt. De briefwisseling die uit het rapport van 9 november 2001 is voortgevloeid heeft aangetoond dat de DAB's daarenboven ook nog een groot aantal gesignaleerde knelpunten hebben opgelost. Een aantal opmerkingen kreeg nog geen oplossing, onder meer de opmerking dat minimale regels dienden te worden ingevoerd ter regeling van de rechtspositie van de aalmoezeniers voor de DAB's Gemeenschapsinstellingen voor Bijzondere Jeugdbijstand *De Zande* en *De Kempen*.

Ten aanzien van de VOI's Kind en Gezin en VFSIPH, alsook de DAB CICOV, stond in 2002 de rekeningencontrole 2001 centraal.

Administratie Gezondheidszorg (OA 42)

De uitgaven en subsidies uit de relatief kleine programma's Volksgezondheid (42.10), Medisch-sociaal Beleid (42.20), en Psychiatrische verpleging (42.30) vergden in 2002 het voorafgaand visum van het Rekenhof. Deze controle leidde tot negen brieven met opmerkingen, onder meer drie opmerkingen over reservevorming bij toelagen en een opmerking over een verkeerd toegepast percentage overheadkosten in het kader van een studieopdracht.

Programma 42.30 bestaat uit de dotaties aan de openbare psychiatrische Ziekenhuizen Geel en Rekem. Ten aanzien van deze instellingen stond in 2002 de rekeningencontrole 2001 centraal.

Administratie Cultuur (OA 45)

Allerhande uitgaven voor jeugd en sport (45.10), volksontwikkeling en bibliotheken (45.20), beeldende kunst en musea (45.30), muziek, letteren en podiumkunsten (45.40) en algemeen cultuurbeleid (45.50) kunnen als vaste uitgaven a posteriori door het Rekenhof worden gecontroleerd (hoofdzakelijk dotatie- en subsidievoorschotten) of vragen een voorafgaand visum van het Rekenhof, dat aldus in 2002 een permanente visumcontrole heeft uitgevoerd. Een aantal uitgaven worden tevens vereffend langs door het Rekenhof toegestane fondsenvoorschotten. De controle leidde tot 22 brieven met opmerkingen aan de Vlaamse Minister van Cultuur, onder meer:

- een zestal opmerkingen over de beperking van de subsidie tot het tijdens de subsidieperiode gerealiseerde tekort inzake de subsidieverlening aan allerlei initiatieven in verband met sport en sportmanifestaties;
- een viertal opmerkingen over het feit dat de inbetalingstelling van saldosubsidies, bij ontstentenis van reservenormen in de subsidiebesluiten, geen rekening hield met de winst waarmee de gesubsidieerde verenigingen hun werking afsloten;
- een drietal opmerkingen over onvoldoend gespecificeerde subsidiedoelinden;

- een opmerking over het feit dat de minister niet bevoegd was de subsidie te verlenen⁽³⁹⁾;
- drie opmerkingen over de betoelaging van niet aanvaardbare kosten;
- twee opmerkingen over de voorlegging van het bewijs van borgtochtstelling bij de overeenkomsten.

Op vraag van de afdeling beeldende kunst en musea heeft het Rekenhof advies verstrekt over de verantwoordingsplicht van de begunstigden van projectsubsidies voor de aankoop van kunstwerken⁽⁴⁰⁾. Het adviseerde dat de administratie niet kon afwijken van de verantwoordingsverplichtingen die de minister in de subsidiebesluiten oplegde, niettegenstaande die strenger waren dan de reglementaire voorschriften.

In de sector cultuur zijn tal van diensten met afzonderlijk beheer werkzaam: De Brakke Grond, Landcommanderij Alden Biesen, Vlaams Centrum voor het Openbaar Bibliotheekwerk, Kasteel-Domein van Gaasbeek en Koninklijk Museum voor Schone Kunsten te Antwerpen. Wat het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten te Antwerpen betreft, heeft het Rekenhof bijzondere aandacht besteed aan de eindebeheersrekening van 22 juni 2001 van de toenmalige rekenplichtige⁽⁴¹⁾.

Ten aanzien van de VOI's Fonds Culturele Infrastructuur, Vlopera, Vlaams Fonds voor de Letteren en NV Reproductiefonds van de Vlaamse Musea stond in 2002 de rekeningencontrole 2001 centraal. Een in 2001 gestart onderzoek naar de personeelsaangelegenheden van de Vlopera heeft op 17 mei 2002 geleid tot de mededeling aan de Vlaamse Minister van Cultuur van de onderzoeksbevindingen over het personeelsbeheer en de wijze waarop de instelling haar personeelsstatuut⁽⁴²⁾ toepaste. Het Rekenhof merkte in eerste instantie op dat de Vlopera uitsluitend contractuele personeelsleden in dienst had⁽⁴³⁾. Verder formuleerde het opmerkingen over:

- de gebrekkige samenstelling van de individuele personeelsdossiers;
- het niet schriftelijk vastleggen van de uitzonderlijke en tijdelijke personeelsbehoeften;
- het niet naleven van de cumulatierregels binnen de diensturen en van de regels betreffende de beoordeling van de personeelsleden met

---

³⁹ Zie punt 5.2.2.

⁴⁰ Decreet van 20 december 1996 tot erkenning en subsidiëring van musea.

⁴¹ Zie punt 5.2.3.

⁴² Besluit van de raad van bestuur van 5 maart 1996 houdende organisatie van de Vlaamse Opera en de regeling van de rechtspositie van het personeel, goedgekeurd bij besluit van de Vlaamse regering van 16 april 1996.

⁴³ In strijd met artikel 20, § 1, van het oprichtingsdecreet van 5 april 1995, dat bepaalt dat in algemene regel aan de personeelsbehoeften wordt voldaan door statutaire personeelsleden en slechts in welbepaalde gevallen personen in dienst worden genomen bij arbeidsovereenkomst.

een arbeidsovereenkomst van onbepaalde duur of van een bepaalde duur van meer dan een jaar⁽⁴⁴⁾;

- de praktijk bij bepaalde tijdelijke aanwervingen het salaris te onderhandelen, een mogelijkheid waarin enkel is voorzien voor de functies van intendant, administratief-financieel directeur en muzikdirecteur.

Gelet op de onduidelijkheid over de salarisvaststellingen van de eerst aangeworven personeelsleden bij het opstarten van de instelling in 1996, vroeg het Rekenhof tot slot hoe die salarissen werden berekend.

De minister heeft nog niet geantwoord.

Diensten van de secretaris-generaal (OA 49)

Wat de subsidies voor investeringen in het kusttoerisme betreft, heeft het Rekenhof een opmerking geformuleerd over de niet-naleving van de subsidievoorwaarden en het niet meedelen van alle inkomsten van het gesubsidieerde project.

Centraal in de kredieten onder OA 49 staan de werkings- en investeringsdotaties aan de VOI's BLOSO en Toerisme Vlaanderen. Het Rekenhof voerde in 2002 een rechtmatigheidsonderzoek uit naar de contractuele uitgaven van de afdeling marketing en promotie van Toerisme Vlaanderen. Dit onderzoek bevindt zich in de fase van de tegensprekelijke procedure met de minister. Het Vlaams Parlement mag daarover rapportering verwachten in 2003.

Op vraag van Toerisme Vlaanderen heeft het Rekenhof advies verstrekt over de vereffening van toelagen in het kader van het sociaal toerisme⁽⁴⁵⁾. Het bevestigde dat een begrotingsruiter die machtigde de toelagen toegekend in de begrotingsjaren 1988 en 1989 te vereffenen, geenszins kon worden ingeroepen voor de toekenning van toelagen in 2001 en 2002.

In 2000 heeft het Rekenhof de personeelsaangelegenheden van Toerisme Vlaanderen onderzocht. Het eindverslag bevatte een groot aantal opmerkingen en de reglementaire inbreuken waren vaak ernstig van aard. De onderzoeksbevindingen zijn gepubliceerd in het Boek van het Rekenhof 2001. Na twee ministeriële antwoorden, respectievelijk van 24 juli 2001 en 20 februari 2002, is een groot aantal opmerkingen nog steeds onopgelost gebleven, vooral de meest fundamentele: de toekenning van reglementair te hoge bezoldigingen aan een grote groep van contractuele personeelsleden⁽⁴⁶⁾, de gebrekkige inhoud en redactie van

---

⁴⁴ Enkel bij disfunctie en niet jaarlijks, zoals voorgeschreven.

⁴⁵ Koninklijk besluit van 24 december 1980 houdende verordening betreffende het verlenen van toelagen tot bevordering van de arbeidersvakantie en het volkstoerisme, wat de Vlaamse Gemeenschap betreft.

⁴⁶ Op verschillende manieren: toekenning van een te hoge salarisschaal in verhouding tot het diploma, van een bevorderingsschaal in plaats van een

de arbeidsovereenkomsten, de niet-toegestane terugbetaling van geldboetes en het ontbreken van een statuut voor het personeel van de kantoren in het buitenland van Toerisme Vlaanderen. Ook een reeks individuele opmerkingen is nog steeds niet rechtgezet. Het Rekenhof heeft de Vlaamse Minister van Toerisme op 17 juli 2002 geschreven dat de instelling, in weerwil van de intentie de personeelsaangelegenheden grondig aan te pakken, nog maar weinig had ondernomen. Op 24 februari 2003 heeft de minister medegedeeld dat de nieuw aangestelde administrateur-generaal van Toerisme Vlaanderen het als een absolute prioriteit beschouwt alle door het Rekenhof gesignaleerde anomalieën weg te werken.

4.3.6 Departement Economische Zaken, Binnenlandse Zaken en Landbouw

Economie (OA 51)

Het Rekenhof ziet toe op allerhande uitgaven voor Algemeen Economisch Beleid (51.10), Economisch Ondersteunend Beleid (51.20), Buitenlandse Handel en Exportbevordering (51.40), Natuurlijke Rijkdommen en Energie (51.50) en Extern Economisch Beleid (51.90) langs zijn voorafgaand visum of door de analyse van vastleggingsdossiers. In 2002 leidde de permanente visumcontrole tot verscheidene opmerkingen ter plaatse.

Gedurende het jaar oefende het Rekenhof ook een toezicht uit op de vastleggingen ten laste van het FFEB (fusie van FEERR-KO en FEERR-MGO). In dit verband maakte het ter plaatse een aantal opmerkingen en merkte het op dat de berekeningswijze van de subsidies voor bedrijventerreinen en bedrijfsgebouwen niet conform het overeenkomstige besluit van de Vlaamse regering van 16 juni 1998 verliep, meer bepaald wat de verrekening van algemene kosten betrof. Aldus werd systematisch een te hoog subsidiebedrag toegekend. Bovendien was de budgettaire aanrekening van deze uitgaven niet eenduidig, wat een transparante budgetcontrole bemoeilijkt.

De subsidiereglementering voor de opleidingscheques was bij de inwerkingtreding van de steunmaatregel nog niet gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad, wat leidde tot rechtsonzekerheid en, gelet op de budgettaire begrenzing, een eventuele benadeling van ondernemingen die de publicatie van de reglementering afwachtten⁽⁴⁷⁾.

---

wervingsschaal, van een te hoge of zelfs fictieve geldelijke anciënniteit, van *bevorderingen* bij wege van een nieuwe arbeidsovereenkomst of de toekenning van bepaalde vergoedingen, commissielonen of andere voordelen in natura (zoals een leasewagen) als aanvulling op het salaris en die geen enkele reglementaire grondslag hebben.

⁴⁷ Bijkomend merkte het Rekenhof op dat de vastlegging de emittent van de cheques als begunstigde diende te vermelden.

In de loop van 2002 heeft het Rekenhof de personeelszaken van Export Vlaanderen onderzocht. Op 16 oktober 2002 heeft het de leidend ambtenaar van de instelling een nota van bevindingen bezorgd⁴⁸). Na de verwerking van de reactie van Export Vlaanderen, zal het Rekenhof het onderzoeksverslag aan de Vlaamse Minister van Buitenlandse Handel bezorgen.

Op vraag van de Vlaamse Minister van Economie gaf het Rekenhof zijn standpunt over begrotingstechnische aspecten inzake de geplande toekenningsprocedure voor adviescheques.

Ten aanzien van de VOI's Grindfonds, VLAZ, VREG en Limburgfonds stond in 2002 de rekeningencontrole 2001 centraal. Het Rekenhof heeft ook de jaarrekeningen 2000-2001 van de NV Gimvindus ter plaatse onderzocht. De resultaten van dit onderzoek worden in het kader van de tegensprekelijke procedure in 2003 aan Gimvindus voorgelegd.

Werkgelegenheid (OA 52)

Het Rekenhof ziet toe op allerhande uitgaven voor Beroepsopleiding (52.10) en Werkgelegenheid (52.40) langs zijn voorafgaand visum. In 2002 leidde de permanente visumcontrole tot een aantal definitieve annuleringen van voorgelegde ordonnanties. De weigering tot betaling had telkens betrekking op de saldering van gesubsidieerde projecten, waarbij de vaststellingen van zeer uiteenlopende aard waren: dubbele inbreng van eenzelfde kost, inbreng van kosten die buiten de subsidieperiode vielen, ontbrekende verantwoordingsstukken of het niet behalen van de vooropgestelde kwantitatieve normen.

Verder is gebleken dat een door het Rekenhof geannuleerde ordonnantie toch werd uitbetaald. Enerzijds was dit het gevolg van mank lopende procedures in het Orafinsysteem, anderzijds was er een gebrek aan functiescheiding bij de behandeling van het dossier.

Vóór de oprichting van de VZW ESF Agentschap beheerde en betaalde de afdeling Europa werkgelegenheid van de administratie de ESF-gelden voor doelstelling 3. Het Rekenhof heeft de rekeningen van de betrokken rekenplichtige gecontroleerd. De opgave van de vastgestelde rechten bleek niet correct te zijn, zodat de oorspronkelijke rekeningen correctie vergden.

Het Rekenhof heeft verder de rekeningen 2001 van het Herplaatsingsfonds, het VIZO en de VDAB gecontroleerd.

---

⁴⁸ Dit is de eerste fase van de tegensprekelijke onderzoeksprocedure, waarbij de gecontroleerde instantie de feitelijke juistheid van het rapport kan contesteren.

In 2002 nam het Rekenhof als waarnemer deel aan een controle van de Europese Rekenkamer aangaande de werking van de VZW ESF Agent-schap. Deze rekenkamer voerde tevens een financiële controle ter plaatse bij twaalf promotoren uit.

Binnenlandse Aangelegenheden (OA 53)

In het kader van het horizontale onderzoek naar het gebruik dat de Vlaamse Gemeenschap maakt van het instrument convenants, heeft het Rekenhof in 2002 bijzondere aandacht besteed aan de SIF-convenants. Het Vlaams Parlement ontving de rapportering daarover op 3 oktober 2002 (zie punt 5.1.4). Een eerste bespreking vond plaats in de commissie Institutionele Hervormingen op 12 november 2002 (zie punt 4.1).

Ook voerde het Rekenhof vooronderzoeken uit naar het premiestelsel voor beschermde monumenten en landschappen en de organisatie van de dienst Monumenten en Landschappen. De resultaten daarvan waren voorlopig niet van die aard dat zij tot diepteonderzoeken aanleiding gaven.

Lokale en regionale besturen (53.10) en stedenbeleid en sociaal impuls-fonds (53.20) werden gecontroleerd. Deze controle gaf in 2001 geen aanleiding tot fundamentele opmerkingen.

Ten slotte stond ten aanzien van het Instituut voor het Archeologisch Patrimonium de rekeningencontrole 2001 centraal.

Landbouw (OA 54)

Het Rekenhof ziet toe op de uitgaven voor landbouw, tuinbouw en plat-telandsbeleid (54.10). In 2002 leidde deze controle tot een aantal op-merkingen ter plaatse.

In zijn Boeken 1999 en 2001 rapporteerde het Rekenhof over de steun-beslissingen die het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds (VLIF) respec-tievelijk in 1998 en 2000 nam⁴⁹). In 2002 heeft het een tweede opvol-gingsonderzoek van de vastleggingen ten laste van het VLIF uitgevoerd, waarbij het in de eerste plaats heeft nagegaan of de minister haar belof-ten is nagekomen en of de tekortkomingen zijn verholpen. De resultaten ervan zijn opgenomen onder punt 5.2.5.

Voor de openbare instelling FIVA stond in 2002 de rekeningencontrole 2001 centraal.

---

⁴⁹ Stuk 36 (1999-2000) - Nr. 1, p. 478 e.v., en Stuk 36 (2001-2002) - Nr. 1, p. 103 e.v.

4.3.7 Departement Leefmilieu en Infrastructuur

Administratie Leefmilieu, Natuur, Land- en Waterbeheer (OA 61)

Het Rekenhof controleerde OA 61 op de rechtmatigheid van de uitgaven. Het deed dit op permanente basis. De effectieve controle steunde op checklists en de organisatie en uitvoering ervan vond plaats in de lokalen van de Vlaamse Gemeenschap. De toepassing van de controlemethodologie ter plaatse liet bovendien toe een permanent systeem van bijsturing te creëren, door het overleg met de dossierverantwoordelijken. Bovendien konden bepaalde betwiste uitgaven onmiddellijk worden gecorrigeerd. Daardoor diende het Rekenhof geen officiële opmerkingen te formuleren.

Het Rekenhof heeft in het beleidsdomein ook de uitgaven in de rekeningen van de buitengewone rekenplichtigen aan een rechtmatigheidscontrole onderworpen. De vaststellingen daarbij hadden hoofdzakelijk betrekking op materiele vergissingen, het gebrek aan formele verantwoordingsstukken, de afwezigheid van noodzakelijke machtigingen en het gebrek aan interne controle. Deze tekortkomingen werden voorts gecorrigeerd en opgevolgd door de betrokken rekenplichtigen.

Tevens vond een permanente controle plaats op alle vastleggingen 2002 ten laste van het Minafonds. Zij resulteerde in diverse informele opmerkingen (onjuiste aanrekeningen, incorrecte toepassing van reglementeringen en besluiten, foutief vastleggingsbedrag) en een aantal rechtzettingen ter plaatse.

Het Rekenhof heeft een reeks eindebeheersrekeningen afgesloten. De controle op de rekeningen van de gewone en ontvangstrekenplichtigen liep vertraging op door het ontbreken van de noodzakelijke Orafin-rapporten en de nieuw opgezette grondige controle van de afdeling boekhouding en begroting van het departement LIN op deze rekeningen.

Nog in 2002 werden de milieuconvenants en milieubeleidsvereenkomsten onderzocht, in het kader van een horizontale rapportering over het gebruik dat de Vlaamse Gemeenschap maakt van het instrument convenants (zie punt 5.1.4). Het Vlaams Parlement heeft dit rapport ontvangen op 3 oktober 2002 en op 12 november 2002 besproken in de commissie Institutionele Hervormingen (zie punt 4.1, p. **).

Voorts werd een horizontaal rechtmatigheidsonderzoek uitgevoerd naar milieusensibiliseringsuitgaven op de respectieve begrotingen van het Minafonds, de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM), de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening (VMW), de Vlaamse Landmaatschappij (VLM) en de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM) in de jaren 1997, 1998, 1999 en 2000. Het onderzoek handelde over het begrip milieucommunicatie in het algemeen en milieusensibilisering in het bijzonder, en welke uitgaven onder deze begrippen vallen. In dit kader heeft het Rekenhof onder meer de aanwezigheid van communicatieplannen onderzocht, een vergelijking gemaakt van het lopende beleid met het vooropgestelde in het Minaplan 2000, het instrument sponsoring

doorgelicht, de samenwerking tussen de bovengenoemde milieuinstellingen onderzocht en de sensibiliseringsacties geëvalueerd. Ten slotte heeft het de uitgaven getoetst aan de wetgeving op de overheidsopdrachten. Na een tegensprekelijke procedure met de milieucommunicatieverantwoordelijken van de diverse milieuinstellingen, heeft het Rekenhof zijn onderzoeksresultaten geactualiseerd voor 2001 en 2002. Het zal in 2003 rapporteren aan het Vlaams Parlement.

Een tweede onderzoek betrof de erkenning en subsidiëring van milieuverenigingen lastens de begroting van het Minafonds in de jaren 2000 en 2001. Na actualisering voor 2002 zal rapportering aan het Vlaams Parlement eveneens in 2003 volgen.

Het Vlaams Gewest kent sinds 1997 subsidies toe voor de bebossing van landbouwgronden⁽⁵⁰⁾. In het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid, heeft Europa binnen bepaalde grenzen en onder bepaalde voorwaarden de helft van deze uitgaven voor zijn rekening genomen. De concretisering van de Europese steunregeling in een Vlaams subsidiebesluit heeft meer dan vier jaar geduurd. De feitelijke resultaten ervan (bebossing van ongeveer 660 hectaren) bleven onder de vooropgestelde doelstelling (10.000 hectaren). In de aanvangsfase kon Vlaanderen het Europese aandeel in de subsidies in principe niet recupereren, daar de administratie de betalingsdossiers niet afhandelde zoals Europa dat wilde⁽⁵¹⁾. Het Vlaams Gewest slaagde niettemin toch in deze recuperatie (ongeveer 15 miljoen BEF). Het onderzoek van het Rekenhof wees uit dat het Gewest zijn regelgeving vrijwel altijd correct toepaste, wellicht dankzij een doorgedreven - door Europa opgelegde - (interne) controle door verscheidene instanties. Europa heeft de steunregeling op 17 mei 1999 aangepast en opgenomen in de maatregelen voor plattelandontwikkeling⁽⁵²⁾. Een nieuw Vlaams subsidiebesluit was er begin 2003 echter nog steeds niet. Het Vlaams Gewest kan dan ook sinds 2001 geen nieuwe subsidieaanvragen meer behandelen en Europa kan daar bijgevolg ook geen steun meer voor toekennen. Het ontwerpbesluit van de Vlaamse regering stelt in het algemeen hogere subsidiebedragen dan in het verleden in het vooruitzicht, wat in principe een gunstig effect op de effectief beboste oppervlakte zou moeten hebben. Het streeft ook naar de oplossing van een aantal praktische problemen, die aan het licht

---

⁵⁰ Besluit van de Vlaamse regering van 26 juni 1996 betreffende de subsidiëring van de bebossing van landbouwgronden ter uitvoering van de verordening (EEG) 2080/92 van de Raad van 30 juni 1992 tot instelling van een communautaire steunmaatregel voor bosbouwmaatregelen in de landbouw, gewijzigd bij besluit van 26 november 1999.

⁵¹ De betalingen aan de subsidiebegunstigden werden uitgevoerd door het Minafonds, dat niet voldeed aan de Europese vereisten van een zogenaamd *betaalorgaan*.

⁵² Verordening (EG) Nr. 1257/1999 van de Raad van 17 mei 1999 inzake steun voor plattelandontwikkeling uit het Europees Oriëntatie- en Garantiefonds voor de Landbouw (EOGFL) en tot wijziging en instelling van een aantal verordeningen (PBL 160 van 26 juni 1999, err. PB L 302 van 1 december 2000).

kwamen bij de toepassing van de vorige regeling. Het Rekenhof zal deze problematiek verder opvolgen.

Het Rekenhof beantwoordde op 20 augustus 2002 een adviesvraag van de adjunct-administrateur-generaal van de VMM over de eventuele inzet van het ter beschikking gesteld statutair personeel van de VMM bij de NV Aquafin voor de uitvoering van commerciële activiteiten. Het Rekenhof herhaalde dat de terbeschikkingstelling van statutair personeel van de VMM onverenigbaar is met de bepalingen van de wet van 24 juli 1987 op de tijdelijke arbeid, de uitzendarbeid en het ter beschikking stellen van werknemers ten behoeve van gebruikers. Daarbij heeft het ook de aandacht gevestigd op de strafbepalingen van deze wet en opnieuw aangedrongen op het spoedig beëindigen van de samenwerkingsovereenkomst van 24 december 1993 met de NV Aquafin⁽⁵³⁾. Deze overeenkomst gebiedt de NV Aquafin overigens de ter beschikking gestelde personeelsleden te belasten met de exploitatie van de rioolwaterzuiveringsstations en complementaire inrichtingen. Hun inzet voor commerciële activiteiten is daarmee in strijd. Het Rekenhof stelde tevens andermaal dat de NV Aquafin de loonkosten van de ter beschikking gestelde personeelsleden moet dragen. Vermits de VMM deze loonkosten blijft dragen, is het voor de NV Aquafin onmogelijk deze kosten bij de uitvoering van bijkomende activiteiten integraal aan te rekenen aan derden⁽⁵⁴⁾. Commerciële activiteiten van deze vennootschap, waarbij zij de ter beschikking gestelde personeelsleden van de VMM zou inzetten, zouden immers aanleiding geven tot schending van de Europese mededingingsregels.

De minister heeft op 20 september 2002 geantwoord op een verslag van het Rekenhof van 12 april 2002 over de naleving door de VLM van de wetgeving op de overheidsopdrachten. De VLM had namelijk problemen met de interpretatie van de delegatiebevoegdheden en legde geen verantwoording af over de toegekende delegatiebevoegdheden. Naar aanleiding van het onderzoek van enkele concrete gevallen, was bovendien een gebrek aan interne controle gebleken, dat zich onder meer uitte in gebrekkig omschreven aankoopfacturen, geen afstemming op mekaar van aankoopfactuur en bestelbon en onvoldoende functiescheiding. Met betrekking tot een opmerking over de aanstelling van advocaten, heeft het Vlaams Parlement de resolutie van 20 maart 2002 betreffende het aanstellen van advocaten door de Vlaamse overheid goedgekeurd⁽⁵⁵⁾. Op 20 maart 2003 heeft het Rekenhof de minister medegedeeld dat het de discussie wenste te beëindigen en dat het bij zijn standpunt bleef dat creatieve producten en juridische dienstverlening onderworpen zijn aan de wetgeving op de overheidsopdrachten.

---

⁵³ Deze samenwerkingsovereenkomst bepaalt onder meer dat de VMM zich ertoe verbindt haar statutair personeel dat belast was met de exploitatie van de rioolwaterzuiveringsinfrastructuur ter beschikking te stellen van deze vennootschap.

⁵⁴ Conform artikel 37.1 van de beheersovereenkomst van 10 november 1993 tussen het Vlaams Gewest en de NV Aquafin.

⁵⁵ Stuk 933 (2001-2002) - Nr. 3. Zie ook p. ** van dit activiteitenverslag.

Ten aanzien van de NV Aquafin heeft het Rekenhof in 2002 een audit uitgevoerd van de exploitatiekosten. De NV Aquafin voert een deel van de overheidstaken inzake waterzuivering uit, waaronder de bouw en exploitatie van rioolwaterzuiveringsinstallaties. Zij ontvangt daarvoor langs het Minafonds een vergoeding van het Vlaams Gewest, die onder meer de redelijke kosten dekt die de NV maakt voor de uitvoering van de taken die zij in de beheersovereenkomst op zich heeft genomen. In 2002 heeft het Rekenhof de exploitatiekosten die de NV het Vlaams Gewest aanrekent, onderzocht. In 2000 bedroegen die ongeveer 3 miljard BEF (exclusief BTW)⁽⁵⁶⁾. Het Rekenhof onderzocht onder meer de kosten voor de slibafvoer, die op zich meer dan 1 miljard BEF per jaar bedragen⁽⁵⁷⁾. Bijzondere aandacht besteedde het aan de vraag of de NV de slibafvoer die blijkt uit het slibjaarverslag, volledig realiseerde op grond van overeenkomsten die tot stand waren gekomen met naleving van de wetgeving op de overheidsopdrachten. Voorts onderzocht het Rekenhof de elektriciteits- en de onderhoudskosten (elk meer dan 10 miljoen EUR per jaar) en de exploitatie door derden, waarbij bijzondere aandacht uitging naar de toepassing van de wetgeving en reglementering op de overheidsopdrachten. Na de tegensprekelijke procedure, zal het Rekenhof in 2003 terzake een verslag aan het Vlaams Parlement overleggen.

Op 5 februari 2002 besprak de Subcommissie voor Financiën en Begroting van het Vlaams Parlement in aanwezigheid van vertegenwoordigers van het Rekenhof nogmaals de problematiek van de vergoedingen aan de NV Aquafin voor het rendement op haar eigen vermogen, alsook de BTW -problematiek van deze vennootschap.

Het Rekenhof heeft de resultaten van de controle op de rekening 2000 van de NV VMH op 5 maart 2002 meegedeeld aan de Vlaamse Minister van Leefmilieu. Aangezien de minister op 11 juni 2002 nog niet had geantwoord, heeft het dit verslag op 14 juni 2002 aan het Vlaams Parlement bezorgd⁽⁵⁸⁾. Gelet op de aangekondigde herstructurering, heeft het Rekenhof deze controle toegespitst op het onderzoek van de (ten dele) te gelde te maken activa van de vennootschap. Het is in het bijzonder ingegaan op volgende punten:

- de negatieve rentabiliteit van het merendeel van de participaties die de VMH in het kader van de risicokapitaalverschaffing heeft verworven sinds het boekjaar 1997;

---

⁵⁶ Het Rekenhof onderzocht bepaalde kostensoorten in functie van hun omvang, omschrijving en recurrent karakter. De personeelskosten bleven buiten beschouwing, daar zij al werden onderzocht in februari 1999 en in het auditverslag inzake de vaste kosten van de NV Aquafin van 5 december 2000.

⁵⁷ Onder slibafvoer worden hier de processen begrepen waarbij de afvalstoffen die door een waterzuiveringsinstallatie uit het water verwijderd worden een eindbestemming krijgen, na eventueel (voor)behandeld geweest te zijn, alsook de transporten die daarbij noodzakelijk zijn.

⁵⁸ Stuk 37-C (2001-2002) - Nr.1.

- het ontbreken van een beheerscontract tussen de 100% gespecialiseerde dochteronderneming *VMH Asset Management* en de Vlaamse regering;
- de vraag of de participatie van de VMH in het fonds *Sustainable Energy Ventures* (SEV) volledig te verzoenen is met haar opdracht volgens het beheerscontract met het Vlaams Gewest;
- de ontoereikend bijgehouden gegevens in de permanente inventaris van de materiële vaste activa;

Ruimtelijke Ordening, Huisvesting en Monumenten en Landschappen (OA 62)

Het Rekenhof controleert allerhande uitgaven voor Ruimtelijke Ordening, Stedenbouw en Grondbeleid (62.10), Monumenten en Landschappen (62.20), Huisvesting (62.40) en Sociaal Grond- en Woningbeleid (62.60).

Ook de rechtmatigheidscontrole op programma 62.1 steunde in 2002 op risicoanalyse. Zowel voor de vastleggingen als voor de ordonnanceringen, heeft het Rekenhof tijdens deze controle, die het ter plaatse uitvoerde, checklists gebruikt. Het stelde ter plaatse tal van vragen over de gunning van werken, leveringen en diensten. Zij handelden voornamelijk over:

- het gebrek aan verantwoording bij betalingen of kredietvastleggingen;
- het gebrek aan machtigingen (⁵⁹), adviezen (⁶⁰) en interne controles;
- materiële vergissingen;
- het ontbreken van formele stukken zoals akten van borgstelling of RSZ-attesten;
- het niet of verkeerdelijk toepassen van de boeteclausules bij vertraging in de uitvoerings- of leveringstermijn en bij niet- of laattijdige borgstelling;
- het aanvangen van de werken voor de vaste belofte van toelage.

De controle van de buitengewone rekenplichtigen bracht vooral materiële vergissingen aan het licht, alsook een gebrek aan verantwoordingsstukken, machtigingen en interne controle. Ook aan deze opmerkingen kwamen de rekenplichtigen tegemoet.

Inzake programma 62.2 formuleerde het Rekenhof opmerkingen over de toepassing van onjuiste premiepercentages of het niet naleven van de subsidievoorwaarden.

---

⁵⁹ Van de betrokken minister, de Vlaamse Minister van Begroting of de Vlaamse regering.

⁶⁰ Inspectie van Financiën, openbare besturen, ...

In 2002 leidde de permanente controle op het programma huisvesting (62.4) tot opmerkingen aan de Vlaamse Minister van Huisvesting over projectsubsidies aan sociale huisvestingsmaatschappijen.

Huisvestingstoelagen aan particulieren volgt het Rekenhof ter plaatse bij de administratie op. Die controle leidde in 2002 tot 236 opmerkingen op een totaal van 29.588 dossiers. Deze opmerkingen leidden meestal tot volledige schrapping of vermindering; in 79 gevallen is nog niet geantwoord door de administratie.

Het Rekenhof heeft voorts een bijzonder rechtmatigheidsonderzoek gewijd aan de huurverminderingen voor grote gezinnen. Het heeft belangrijke invoerfouten vastgesteld in de door de administratie opgestelde lijsten met aan de sociale huisvestingsmaatschappijen verschuldigde huurverminderingen voor grote gezinnen. Daardoor waren in totaal ruim 181.000 EUR huurverminderingen ten onrechte in vereffening gesteld. Het Rekenhof heeft aangedrongen op maatregelen om de gegevensinzameling en -verwerking efficiënter te doen verlopen en de interne controle daarop door de administratie behoorlijk te organiseren. Een directe elektronische invoering van deze gegevens door de sociale huisvestingsmaatschappijen in het informaticasysteem van de administratie zou het risico op fouten grotendeels kunnen verkleinen en haar werk rationaliseren, zodat vooral aandacht kan worden besteed aan de interne controle op de aangereikte gegevens.

In het licht van de reorganisatie van de Vlaamse overheid heeft het Rekenhof in 2002 ook bijzondere aandacht gehad voor de reorganisatie van de huisvesting.

Wat de DAB Grondfonds betreft, zijn de vijf regionale ontvangstrekeningen op het einde van het derde kwartaal van 2001 opgeheven. De aanwezige gelden en nog openstaande rechten werden overgedragen aan de centrale rekenplichtige. De vijf ontvangstrekenplichtigen hebben over de periode van 1 januari tot 31 augustus 2001 een eindebeheersrekening afgelegd. Het Rekenhof heeft al twee van deze rekeningen afgesloten. De andere zijn momenteel het voorwerp van officieuze opmerkingen die correcties vergen.

Naar aanleiding van de controle op de rekeningen 2000 van het Fonds voor de financiering van het urgentieplan voor de sociale huisvesting (FFUSH), had het Rekenhof opgemerkt dat de informaticatoepassing voor de opvolging van de urgentieplansubsidies nog niet was gefinaliseerd. Zodoende kon de dienst geen volledige en betrouwbare informatie geven over de vereffening van de toegekende subsidies. In een vervolgonderzoek analyseerde het Rekenhof de capaciteiten van de inmiddels ontwikkelde toepassing, de volledigheid en betrouwbaarheid van de gegevensverwerking en de beschikbaarheid van handleidingen en documentatie. Het stelde vast dat het systeem geen encourslijst op 31 december per project en per subsidiesoort kon genereren. Inmiddels is de toepassing aangepast, zodat een dergelijke lijst nu wel mogelijk is. Hoewel er voldoende garanties bestaan voor de volledigheid en betrouwbaarheid van de gegevens, ontdekte het Rekenhof onder meer gevallen van overlappende huurperiodes bij mutaties van de ene naar

de andere sociale huurwoning binnen het Domus Flandriaproject. De betrokken subsidies werden dan ook teruggevorderd van de erkende vennootschap of het OCMW. Handleidingen en documentatie bleken nog niet in voldoende mate voorhanden te zijn. Dit gebrek heeft in het verleden vaak geleid tot vertraging in de finalisering van de informatica-toepassing. In augustus 2002 kwamen de handleidingen en documentatie er uiteindelijk toch. Ten slotte heeft het Rekenhof opgemerkt dat de Vlaamse regering door de problemen met de geïnformatiseerde verwerking van de subsidiëringsgegevens, het Vlaams Parlement nog steeds niet de jaarverslagen over 1998, 1999, 2000 en 2001 had voorgelegd. Zij had die nochtans respectievelijk ten laatste vóór 30 juni 1999, 30 juni 2000, 30 juni 2001 en 30 juni 2002 bij het Vlaams Parlement moeten indienen. De regering diende de vier verslagen uiteindelijk begin juli 2002 samen bij het Vlaams Parlement in.

Ten aanzien van de VHM heeft het Rekenhof op vraag van de Voorzitter van het Vlaams Parlement een bijzonder onderzoek uitgevoerd naar de thesaurie van de instelling. De resultaten daarvan zijn opgenomen onder punt 5.1.3.

Over zijn onderzoek van de realisatie van investeringsprogramma's door de VHM heeft het Rekenhof op 30 januari 2002 gerapporteerd aan de Vlaamse Minister van Huisvesting. De resultaten van dit onderzoek zijn opgenomen onder punt 5.2.7.

In 1999 heeft het Rekenhof de personeelszaken van de VHM onderzocht. De briefwisseling die uit het rapport van 7 maart 2000 is voortgevloeid, heeft aangetoond dat de VHM een groot aantal problemen heeft aangepakt. Een aantal opmerkingen wacht echter nog op een oplossing, zoals: de onregelmatige benoeming van twee personeelsleden, de toekenning van bepaalde niet reglementaire vergoedingen aan de voorzitter en de leden van de raad van bestuur en de onjuiste ingangsdatum van de salarisverhogingen in het kader van de functionele loopbaan van het personeel. Het Rekenhof heeft op 10 december 2002 geantwoord op twee brieven van de waarnemend administrateur-generaal van de VHM, respectievelijk van 4 oktober en 13 november 2002.

Ten aanzien van de VOI Vlabinvest stond in 2002 de rekeningencontrole 2001 centraal.

Administratie Wegen en Verkeer (OA 63)

De meeste uitgaven voor wegen (63.10), gemeenschappelijk vervoer (63.20)⁶¹, regionale luchthavens en vliegvelden (63.30) en algemene

---

⁶¹ De belangrijkste posten op de kredieten voor gemeenschappelijk vervoer betreffen de dotaties aan de Vlaamse Vervoersmaatschappij - De Lijn (VVM), nl. de dotatie als bijdrage tot het evenwicht van haar exploitatierekening, uitgaven betreffende mobiliteitsconvenants, de dotatie als tege-

infrastructuur en verkeersbeleid (63.40) zijn onderworpen aan het visum van het Rekenhof. Het Rekenhof onderzocht ter plaatse ongeveer 6.000 betalingsordonnanties voor een bedrag van ongeveer 180 miljoen EUR (exclusief dotaties). Het controleerde de dossiers met eerste betalingen in het kader van overheidsopdrachten aan de hand van checklists. Bij de controle van de betalingsdossiers van OA 63 richtte het Rekenhof in de loop van 2002 een vijftigtal vragen om verduidelijking aan de dossierbehandelaars van de afdeling boekhouding en begroting. De meeste vragen hadden betrekking op de toepassing van de algemene aanneemingsvoorwaarden (ontbreken van verantwoordingsstukken, moeilijk controleerbare uitvoeringstermijnen, ...). In een klein aantal gevallen resulteerden die vragen in een aanpassing van het geordonnanceerde bedrag. Een aantal specifieke dossiers kreeg een grondiger onderzoek, met name die voor de betaling van contractuele intresten, schadevergoedingen, terugbetalingen van boetes, erelonen van advocaten, facultatieve toelagen en de zogenaamde lasten uit het verleden.

De betalingsdossiers die betrekking hadden op de uitgaven van de afdeling personenvervoer en luchthavens, waren in het najaar van 2002 voorwerp van een grondige controle in het kader van een evaluatie van de interne controle.

Het onderzoek naar de kostprijs van het door de VVM georganiseerde vervoer, waarin het Rekenhof onder meer naging of de VVM over een voldoende uitgebouwde analytische boekhouding beschikt om de kostprijs van het aangeboden openbaar vervoer te berekenen, bevond zich eind 2002 in de tegensprekelijke fase. Aan dat onderzoek koppelde het Rekenhof een audit naar de kostprijsvergelijking tussen de lijnen in eigen beheer en de verpachte lijnen, evenals een door de parlementsvoorzitter op 22 november 2002 gevraagd onderzoek naar de toewijzing van de pachtercontracten. Over die onderzoeken zal het Rekenhof in 2003 aan het Vlaams Parlement verslag uitbrengen.

In de loop van 2002 heeft het Rekenhof een wettelijkheidsonderzoek uitgevoerd naar de toewijzing van de managementcontracten voor de diensten met afzonderlijk beheer Luchthaven Oostende en Luchthaven Antwerpen. Het heeft daarover de minister verslag uitgebracht op 2 mei, 10 juli en 13 augustus 2002. Dat onderzoek gaf aanleiding tot opmerkingen over een gebrekkig dossierbeheer, gebrekkige besluitvorming, inbreuken op de verplichtingen tot borgstelling, de aanstelling van een advocaat, onvolkomenheden in de opgestelde lastenboeken, door de inschrijvers in hun offertes gemaakte voorbehouden, onverenigbaarheden en belangenvermengingen.

---

moetkoming in de organisatie van het leerlingenvervoer, de dotatie voor uitgaven in verband met de projecten basismobiliteit, de dotatie ter compensatie van ontvangstdervingen ingevolge tariefmaatregelen en kapitaal-subsidies.

In 2001 onderzocht het Rekenhof de personeelsuitgaven van de DAB's van het MVG⁽⁶²⁾. Uit dit onderzoek bleken relatief weinig inbreuken tegen de reglementering. De briefwisseling die uit het rapport van 9 november 2001 is voortgevloeid heeft aangetoond dat de DAB's daarenboven ook nog een groot aantal gesignaleerde knelpunten hebben opgelost. Een aantal opmerkingen kreeg nog geen oplossing, onder meer inzake de DAB's regionale luchthavens Antwerpen-Deurne en Oostende, waarvoor het Rekenhof op 27 februari 2003 een antwoord ontving.

In de loop van 2002 werd een nota van bevindingen over het onderzoek naar de schadevergoedingen ten laste van de DAB Vlaams Infrastructuurfonds naar de administratie gezonden. In 2003 zal over dat onderzoek aan het Vlaams Parlement worden gerapporteerd.

In 2002 werd eveneens een systeemgericht onderzoek van het invorderingsproces met betrekking tot de schade door derden aan de wegeninfrastructuur van het Vlaams gewest gefinaliseerd. Daarover zal in 2003 verslag worden uitgebracht bij de minister.

Administratie Waterwegen en Zeewezen (OA 64)

De uitgaven voor waterwegen en binnenvaart (64.10), Havens (64.20), Zee- en rivierwaterkering en -beheersing (64.30), Algemeen infrastructuur- en scheepvaartbeleid, Zeewezen (64.50) en Integraal Waterbeheer (64.60) worden voor visum aan het Rekenhof voorgelegd. Voor 2002 betrof dit ongeveer 3.750 dossiers voor een gezamenlijk bedrag van ongeveer 220 miljoen EUR (exclusief dotaties). De controle ter plaatse gaf aanleiding tot ongeveer 30 vragen om uitleg aan de administratie. De controle geschiedde op dezelfde wijze als die met betrekking tot de administratie wegen en verkeer. Ook hier hadden de meeste vragen betrekking op de toepassing van de algemene aannemingsvoorwaarden.

In de loop van 2002 werd een nota van bevindingen over het onderzoek naar de schadevergoedingen ten laste van de DAB Vlaams Infrastructuurfonds naar de administratie gezonden. In 2003 zal over dat onderzoek aan het Vlaams Parlement worden gerapporteerd.

Administratie Ondersteunende studies en opdrachten (OA 66)

In 2002 heeft de Administratie Ondersteunende Studies en Opdrachten een 70-tal visumdossiers aan het Rekenhof voorgelegd, voor een gezamenlijk bedrag van ongeveer 1.150.000 EUR. Deze dossiers brachten geen opmerkingen mee.

Diensten van de secretaris-generaal (OA 69)

---

⁶² Zie voetnoot **40.

Het grootste pakket uitgavenposten voor deze administratie heeft betrekking op de dotatie aan de DAB Vlaams Infrastructuurfonds en de voorbereidende projectstudies voor de realisatie van het Masterplan Antwerpen, met inbegrip van alle kosten voor de oprichting van de Beheersmaatschappij Antwerpen Mobiel (BAM). Een 180-tal ordonnanties werden voor visum aan het Rekenhof voorgelegd, goed voor 9,2 miljoen EUR, exclusief de dotatie voor het Vlaams Infrastructuurfonds. Aan de afdeling boekhouding en begroting vroeg het Rekenhof bijkomende informatie over de uitgaven voor het Masterplan Antwerpen. Op grond van deze bijkomende informatieverstrekking kon het alle ordonnanties viseren.

4.3.8 Departement Wetenschap, Innovatie en Media

Administratie Wetenschap en Innovatie (OA 71)

Het Rekenhof controleert de uitgaven van programma *PR 71.4 - strategisch en beleidsgericht onderzoek*, onder meer die voor de *universitaire steunpunten*⁶³. Deze steunpunten bieden de overheid en de onderwijsinstellingen wetenschappelijke ondersteuning inzake thema's die de Vlaamse regering vaststelt. Zij worden aangestuurd met beheersovereenkomsten. Het Rekenhof heeft op 24 april 2002 opgemerkt dat de besluiten van 6 juli 1999 en 23 februari 2001 houdende regeling van de procedure en voorwaarden van erkenning en subsidiëring van de universitaire steunpunten, legistische onvolkomenheden bevatten. Het eerste besluit zou van toepassing zijn op thema's met *maatschappelijke relevantie*, het tweede op thema's met *bestuurlijke en beleidsmatige relevantie*. Een duidelijke definitie van deze begrippen ontbreekt echter. Beide besluiten hebben ook een verschillende invulling gegeven aan het decretaal niet gedefinieerde begrip *universitair steunpunt*. Het besluit van 23 februari 2001 bevat overigens een aantal verkeerde verwijzingen. Ten slotte zouden beide besluiten uitdrukkelijk moeten vermelden dat het afsluiten van een beheersovereenkomst een erkennings- en subsidiëringvoorwaarde is. Het Rekenhof heeft tot op heden geen antwoord op deze opmerkingen ontvangen. Uit de tweede aanpassing van het besluit van de Vlaamse regering van 23 februari 2001⁶⁴ blijkt echter dat de regering wel degelijk rekening heeft gehouden met de opmerkingen van het Rekenhof. Zij corrigeerde verkeerde verwijzingen, nam de afsluiting van een beheersovereenkomst expliciet als subsidiëringvoorwaarde in het besluit op en schrapte het steunpunt *Werkgelegenheid, arbeid en vorming* uit het toepassingsgebied van beide besluiten. Terminologische verwarring over het toepassingsgebied van beide besluiten blijft evenwel mogelijk.

---

⁶³ Overeenkomstig artikel 169 bis van het universiteitendecreet.

⁶⁴ VR/PV/2002/41- mededeling 5. Besluit van de Vlaamse regering van 13 december 2002.

Het Rekenhof heeft ook vastgesteld dat bepaalde werkingsuitgaven⁽⁶⁵⁾ten laste gelegd van projecten van *beleidsgericht onderzoek*, niet functioneel toewijsbaar waren aan de uitvoering van die projecten. Het zal de problematiek van de toewijzing van kosten aan onderzoeksovereenkomsten en de controle erop door de universiteiten en het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap systematisch blijven onderzoeken.

In 2002 heeft het Rekenhof ook een onderzoek gewijd aan de wijze waarop het IWT-Vlaanderen⁽⁶⁶⁾ zijn statutaire opdracht uitvoert. Het heeft de resultaten van dit onderzoek op 27 juni 2002 meegedeeld aan de Vlaamse Minister van Innovatie. De minister ontving op 26 maart 2002 bovendien een auditrapport over het innovatiedecreet. De resultaten van beide onderzoeken zullen na afronding van de tegensprekelijke procedure met de minister in 2003 aan het Vlaams Parlement worden overgelegd.

Ten aanzien van de VOI VITO stond in 2002 de rekeningencontrole 2001 centraal.

Administratie media (OA 72)

Programma 72.10 betreft in hoofdzaak de dotatie aan de vzw Vlaams Audiovisueel Fonds (5.752.000 EUR) en, in mindere mate, subsidies aan filmverenigingen en filmfestivals. Bij de betoelaging van een filmvereniging heeft het Rekenhof vastgesteld dat, niettegenstaande de ontstentenis van reservenormen in het subsidiebesluit en niettegenstaande de werking van de gesubsidieerde vereniging met winst werd afgesloten, hiermee geen rekening werd gehouden bij het in betaling stellen van de saldosubsidie.

Programma 72.20 betreft volledig de dotaties aan de VRT. Programma 72.30 groepeert alle andere uitgaven i.v.m. media. Ook op de verrichtingen van het Fonds Film in Vlaanderen, de rechtsvoorganger van de vzw Vlaams Audiovisueel Fonds, en het Vlaams Commissariaat voor de Media, hield het Rekenhof in 2002 toezicht.

4.3.9 Interdepartementaal

College van secretarissen-generaal (OA 99)

---

⁶⁵ Lidmaatschappen, kantoorbenodigdheden, reiskosten, publicaties, inschrijvingsgelden doctoraten.

⁶⁶ Instituut voor de aanmoediging van Innovatie door Wetenschap en Technologie in Vlaanderen.

Het Rekenhof onderzocht de algemene werkingskosten (exclusief huur-
gelden, vorming en informatica), allerlei uitgaven voor vorming en oplei-
ding van Vlaamse ambtenaren, HRM- en organisatieontwikkelingsuitga-
ven, werkingskosten voor informatica, uitgaven voor emancipatie, subsi-
dies aan de vzw sociale dienst van het ministerie van de Vlaamse Ge-
meenschap en aankopen van machines, meubilair, materiaal en ver-
voermiddelen. In 2002 heeft het Rekenhof verscheidene opmerkingen
gemaakt over de niet-toepassing van de contractueel voorziene prijsscor-
recties bij de uitgaven voor informatica. Ten aanzien van de HRM, orga-
nisatieontwikkeling en reorganisatiestudies heeft het Rekenhof vragen
gesteld over de toepassing van de deontologische code voorzien in de
offerteaanvraag betreffende externe evaluatie instanties voor topambte-
naren.

De kredieten onder OA 99 bestaan voor een klein gedeelte uit dotaties
aan de diensten met afzonderlijk beheer Schoonmaak en Catering.

Een belangrijk deel van de kredieten is verder bestemd voor de wer-
kingskosten van de informatica, inclusief de ontwikkelingskosten. Het
Rekenhof heeft in 2002 een rechtmatigheidsonderzoek uitgevoerd over
de outsourcing van de informaticafunctie bij het MVG. Hoofddoelstelling
van het onderzoek was de rechtmatigheid na te gaan van de beslis-
singsprocedure, de gunningprocedure en de outsourcingovereenkomst.
Ook onderzocht het Rekenhof of de IT-dienstverlener de belangrijkste
verbintenissen heeft nageleefd. Het bezorgde het Vlaams Parlement zijn
eindverslag op 18 februari 2003⁶⁷).

---

⁶⁷ Stuk 37-A (2002-2003) - Nr. 1, van 21 februari 2003.

5 Selectie van bijzondere controleresultaten

5.1 Afzonderlijke rapporten in 2002

5.1.1 *Rapporten over de investeringsmaatschappijen*

Het Rekenhof heeft de resultaten van zijn controle op de jaarrekeningen 1998-2000 van de NV HWP en de NV LRM op respectievelijk 27 februari en 6 augustus 2002 aan het Vlaams Parlement overgelegd. Deze rapportering vloeit voort uit het decreet van 13 juli 1994 betreffende de Vlaamse investeringsmaatschappijen en het protocol van 21 december 1994 tussen het Vlaams Gewest en het Rekenhof. De uitgevoerde controles hebben geen aanleiding gegeven tot opmerkingen. De gerapporteerde analyses van de jaarrekeningen van de NV's en van de uitvoering van de beheersovereenkomst door de NV LRM werden zowel door de maatschappijen als door de minister onderschreven. Beide rapporten werden op 21 januari 2003 besproken in de Commissie voor Economie, Landbouw, Werkgelegenheid en Toerisme.

5.1.2 *Financiële stromen van het Vlaams Gewest naar de NV Zeekanaal en Watergebonden Grondbeheer Vlaanderen*

Het Rekenhof heeft de verbintenissen 1999 en 2000 van het Vlaams Gewest ten gunste van de NV Zeekanaal en Watergebonden Grondbeheer Vlaanderen onderzocht. Het concludeerde dat de huidige organisatie van de financiering en de interne controlestructuur van het Vlaams Gewest te weinig garanties bood voor een rechtmatige aanwending van de ingezette overheidsgelden, dat de begrotingen onvoldoende inzicht boden in de kostprijs van het beheer van de waterwegen in Vlaanderen, dat het Gewest onvoldoende gestructureerde controles uitvoerde ter actieve opvolging van de werkzaamheden van de NV Zeekanaal en dat er knelpunten bestaan inzake de mededinging bij de gunning van werken, de correcte begrotingsaanrekening en de tijdige betaling van werken. Het Rekenhof achtte bijsturing van de bestaande samenwerkingsvormen aangewezen in het kader van de geplande reorganisatie van de Vlaamse overheid. Daarbij zijn garanties voor een rechtmatige kredietaanwending en een degelijke, kostenefficiënte controle essentieel.

Het Rekenhof heeft dit rapport op 16 april 2002 voorgelegd aan het Vlaams Parlement⁶⁸, dat er op 30 april 2002 in de Commissie voor Openbare Werken, Mobiliteit en Energie een bespreking aan heeft gewijd.

---

⁶⁸ Stuk 37-B (2001-2002) - Nr. 1, van 24 april 2002.

5.1.3 Thesaurietoestand van de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij

De Voorzitter van het Vlaams Parlement heeft het Rekenhof op 20 maart 2002 een rapport gevraagd over de thesauriepositie van de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij (VHM). Het rapport diende tevens een historische schets te bevatten van de invloed op de initiële thesauriepositie van de VHM die uitging van de regionalisering van de sociale huisvesting sinds 8 augustus 1980 en de ontbinding van de nationale huisvestingsmaatschappijen (NMH en NLM) in 1990. Ten slotte diende het ook de evolutie van de thesauriepositie vanaf de oprichting in 1990 van de VHM te belichten, alsook de financiële verhoudingen tussen het Vlaams Gewest en de VHM.

Het verslag ⁽⁶⁹⁾ ging uit van de analyse van de thesaurie van de VHM die het Rekenhof al in 1996 verrichtte⁽⁷⁰⁾ en behandelde achtereenvolgens de regionalisering van de sociale huisvesting (periode 1980-1990), de evolutie van de VHM-thesaurie sinds 1990 en de actuele thesauriepositie van de VHM (stand van zaken op 31 maart 2002). Het Rekenhof concludeerde dat de thesaurietoestand van de VHM niet meer toeliet nog massaal thesauriemiddelen aan te wenden voor investeringsdoel-einden. Bij ongewijzigd beleid zouden in de eerstvolgende jaren tekorten ontstaan, in het bijzonder veroorzaakt door de mismatch met betrekking tot de ALESH-schuld en de aanvang van de aflossing van de NFS-schulden vanaf 2002. Remediërende maatregelen, zoals een gedeeltelijke herfinanciering van de NFS-schulden of de introductie van markt-conforme bancaire financiering, kunnen gedeeltelijk oplossingen bieden. Een van de oudste en meest fundamentele problemen blijft vooralsnog echter onopgelost, met name de feitelijke oninbaarheid van de VHM-vordering op het Vlaams Gewest met betrekking tot de prefinanciering van lasten van het verleden. Het Rekenhof heeft voorts gewezen op het belang van afspraken tussen de VHM, de sociale huisvestingsmaatschappijen en het beleid over het beheer van de financiële middelen van die huisvestingsmaatschappijen, waarin de Vlaamse Wooncode trouwens heeft voorzien.

De Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting heeft het verslag op 2 juli 2002 besproken, in aanwezigheid van vertegenwoordigers van het Rekenhof ⁽⁷¹⁾.

Ondanks remediërende maatregelen (23.693.000 EUR leningen) is de thesaurie van de VHM verder gedaald tot 83.866.766 EUR op 31 december 2002 (tegenover 136.683.290 EUR op 31 december 2001). Daarmee heeft zij een dieptepunt bereikt. In het eerste kwartaal van 2003 komen nog remediërende maatregelen (40.000.000 EUR lenin-

---

⁶⁹ Stuk 37-E (2001-2002) - nr. 1, van 14 juni 2002.

⁷⁰ Die analyse werd samengevat in het boek van opmerkingen van dat jaar en gaf aanleiding tot een resolutie van het Vlaams Parlement.

⁷¹ Stuk 37-E (2001-2002) - nr. 2.

gen). Er is echter nog steeds geen oplossing voor de vordering van de VHM tegenover het Vlaams Gewest van 227.317.091 EUR.

5.1.4 Gebruik van convenants in de Vlaamse Gemeenschap

Het Rekenhof heeft onderzocht hoe de Vlaamse Gemeenschap het complexe beleidsinstrument convenants hanteert, dat bestuurlijke principes als partnerschap, zelfregulering en maatwerk tracht te verzoenen met juridisch sluitende afspraken in de vorm van een, vaak beleidsdomeinoverschrijdende, overeenkomst.

Het heeft eensdeels geconcludeerd dat de Vlaamse Gemeenschap dit instrument niet transparant gebruikt: zij beschikt noch over een eenduidige omschrijving van het instrument, noch over richtlijnen voor het gebruik ervan, noch over een inventaris van de gesloten convenants.

Anderzijds kan de Vlaamse Gemeenschap het instrument doelmatiger gebruiken:

- Wegens hun complexiteit vergen convenants een leerproces van zowel de Vlaamse Gemeenschap als haar partners. De Vlaamse Gemeenschap investeert vooralsnog te weinig in dit leerproces. Convenants die technieken als beleidsplanning en netwerkvorming introduceren kunnen nochtans een hefboomwerking hebben bij de partners van de Vlaamse Gemeenschap. Vaak ontbreken echter de middelen om doelmatig convenants te sluiten of op te volgen, zoals voldoende gekwalificeerd personeel of degelijke meetinstrumenten.
- Voorts ontbreekt het nog aan samenwerking tussen de departementen van de Vlaamse Gemeenschap, zowel bij het verwerven van kennis over het gebruik van convenants, als bij het sluiten en de opvolging van convenants die verschillende beleidsdomeinen bestrijken.
- De Vlaamse Gemeenschap zou ook haar partners meer kunnen ondersteunen bij de verwerving van de bestuurlijke kracht die nodig is om doelmatig met convenants te werken. Zij zou ook de nog sterk uiteenlopende convenantprocedures op elkaar moeten afstemmen.

Het Rekenhof beveelt de Vlaamse regering dan ook vooral aan het gebruik van convenants duidelijk af te bakenen in algemeen geldende richtlijnen, ze decretaal te onderbouwen en ze onderling af te stemmen.

De Vlaamse regering heeft de algemene aanbevelingen van het Rekenhof onderschreven en stelde te willen streven naar optimalisering van het gebruik van het instrument convenants.

Het Rekenhof heeft zijn rapport op 1 oktober 2002 aan het Vlaams Parlement overgelegd⁽⁷²⁾.

Op 12 november en 10 december 2002 hebben de Verenigde Commissies voor Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Ambtenarenzaken en voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting, in aanwezigheid van vertegenwoordigers van het Rekenhof, het verslag van het Rekenhof over het gebruik van convenants in de Vlaamse Gemeenschap besproken⁽⁷³⁾. De verenigde commissies hebben beslist samen met het Rekenhof terzake een resolutie te zullen uitwerken⁽⁷⁴⁾. Een ontwerptekst daartoe ligt voor.

5.1.5 Rol van parlementen en rekenkamers inzake begrotingen

Het Rekenhof heeft op vraag van het Vlaams Parlement een beperkt vergelijkend onderzoek uitgevoerd naar de rol van buitenlandse parlementen en rekenkamers ten aanzien van de begroting. Het voerde dit onderzoek uit in het licht van de besprekingen van het Vlaams voorontwerp van comptabiliteitsdecreet.

Het Rekenhof concludeerde dat de vier onderzochte landen (Nederland, Frankrijk, Zweden en Canada) evolueren naar output-outcomegerichte begrotingen en verantwoordingen met een meerjarig perspectief, waarbij de rol van de parlementen verschuift van autorisatie naar controle. De fase van verantwoording en rekeningaflegging krijgt daarbij steeds meer aandacht, met een duidelijk accent op prestatie-informatie die de parlementen inzicht geeft in de beleidsvoering en -realisatie. De rekenkamers komen niet tussen op het niveau van de ontwerpbegrotingen, maar hebben een uitgesproken opdracht inzake de evaluatie van de kwaliteit van de verantwoording.

Uit de buitenlandse voorbeelden heeft het Rekenhof een aantal aanbevelingen gedistilleerd voor het Vlaams voorontwerp van comptabiliteitsdecreet, die de vroegere opmerkingen van het Rekenhof aanvullen.

Het onderzoek is voorgelegd aan het Vlaams Parlement op 12 november 2002⁽⁷⁵⁾.

---

⁷² Stuk 38 (2002-2003) - Nr. 1, van 9 oktober 2002.

⁷³ Stuk 38 (2002-2003) - Nr. 2, van 4 februari 2003.

⁷⁴ Zie punt 4.1.

⁷⁵ Stuk 37 (2002)2003) - Nr. 1, van 9 januari 2003.

5.2 Andere onderzoeksresultaten

5.2.1 De boekhouding van de Vlaamse universiteiten

Het Rekenhof heeft de Vlaamse Minister van Onderwijs op 28 januari 2003 een rapport bezorgd over zijn onderzoek van de jaarrekeningen 1997 en 1998 van de Vlaamse universiteiten. Dat onderzoek heeft uitgewezen dat tekortkomingen in het nieuw universitair boekhoudbesluit⁽⁷⁶⁾ de universiteiten noopten tot aanpassingen, ten koste van de vergelijkbaarheid en transparantie van hun rapportering. Zo verwerkten de universiteiten de beleggingsopbrengsten op verschillende wijzen in hun jaarrekening. Zij wendden beleggingsopbrengsten ook op verschillende wijzen aan. De toezichthoudende minister beloofde de aangelegenheid te zullen verduidelijken. De universiteiten verwerkten onderzoeksgelden evenmin op uniforme wijze in hun boekhouding, wat de interuniversitaire vergelijkbaarheid aantast. Verscheidene universiteiten hebben bovendien fouten gemaakt bij de registratie van financiële kosten die te maken hadden met financiële opbrengsten (bv. boeking tegen nettowaarde). De schema's bij het boekhoudbesluit vertonen tekortkomingen, die moeten worden weggewerkt. Voor verscheidene universiteiten voldeden de schema's bij het boekhoudbesluit en het begrotingsbesluit in het algemeen niet volledig aan hun boekhoudkundige noden. Dit had tot gevolg dat de universiteiten zich genoodzaakt voelden die schema's naar eigen inzicht aan te passen⁽⁷⁷⁾.

5.2.2 Eindebeheersrekening van de DAB Beheersdienst van het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten te Antwerpen

Uit het verslag van de afdeling accounting van ABAFIM van 15 januari 2002 waren ernstige tekortkomingen in een eindebeheersrekening van het KMSKA⁽⁷⁸⁾ gebleken: een onverantwoord hoog bedrag werd in kas gehouden, kasverrichtingen werden niet regelmatig geboekt, schuldverrichtingen werden soms zeer laattijdig uitbetaald, er was een gebrek aan controlesystemen bij de afrekening van de ontvangsten met de kassiers, vastgestelde rechten werden niet geboekt en de gelden van de DAB en van het Patrimonium werden vermengd. Deze tekortkomingen werden mede in de hand gewerkt door het gebrek aan een daadwerkelijke controle op de verrichtingen van de rekenplichtige door de algemeen directeur. Ook de organisatie van de controle ter plaatse door de afdeling

---

⁷⁶ Besluit van de Vlaamse regering van 8 februari 1995 houdende vastlegging van het boekhoudkundig schema en van de voorschriften voor het opstellen van de jaarrekening van de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap. De juridische grondslag van dit boekhoudbesluit ligt in artikel 161 van het decreet van 12 juni 1991 betreffende de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap.

⁷⁷ Zo voegde het UCA een *afdeling* toe. De UA, de UIA, de UFSIA, het UCA, de UG, de VUB en het LUC voegden *lijnen* toe. De UG en het LUC splitsen ook enkele lijnen en het LUC liet er enkele weg of wijzigde er enkele.

⁷⁸ Rekening van 22 juni 2001.

accounting volstond blijkbaar niet om de tekortkomingen in een vroeg stadium te ontdekken. Het Rekenhof heeft de Vlaamse Ministers van Financiën en Begroting en van Cultuur op 28 augustus 2002 op de verantwoordelijkheid van de algemeen directeur gewezen. De Vlaamse Minister van Cultuur beloofde eind november 2002 maatregelen om de interne controle te verbeteren⁽⁷⁹⁾. De onduidelijke financiële structuur zou worden uitgeklaard tijdens de herstructurering van de Vlaamse administratie.

5.2.3 Expansiesteun

Een onderzoek van de expansiesteunbeslissingen uit 2001 bevestigde de oorspronkelijke opmerkingen van het Rekenhof over de herziene expansierichtlijnen en hun toepassing⁽⁸⁰⁾: ook in 2001 was er nog geen besluit van de Vlaamse regering, was evenmin het advies van de Raad van State ingewonnen en hanteerde de Vlaamse Minister van Economie nog geen objectieve beoordelingscriteria voor het begrip *aanvaardbare beroepsinvestering*. Voorts bekwamen ondernemingen onterecht toelagen voor materieel voor inwendige organisatie en kantoor, vond de steunberekening bij gemengde ondernemingen of investeringen niet reglementair plaats, konden middelgrote of grote ondernemingen die zich opsplitsten van het gunstiger steunstelsel voor kleine ondernemingen blijven genieten, ontvingen een aantal ondernemingen in door de richtlijnen uitgesloten sectoren toch toelagen en bleven er door onduidelijkheden in de reglementering toepassingsproblemen bij de steuntoekenning rijzen. Het Rekenhof heeft deze vaststellingen op 14 mei 2002 medegedeeld aan de Vlaamse Minister van Economie, wiens antwoorden van 19 juni en 9 september 2002 het Rekenhof op 1 augustus 2002 en op 4 februari 2003 replieken ontlokte. Gaandeweg heeft deze briefwisseling zich toegespitst op de rechtmatigheid van de toekenning van ecologiesteun op de volledige investeringskosten⁽⁸¹⁾. Volgens het Rekenhof komt dit neer op een ongeoorloofde steunmaatregel.

5.2.4 Vlaams Landbouwinvesteringsfonds: uitvoering van de statutaire opdracht

Het Rekenhof heeft in 2002 een tweede opvolgingsonderzoek uitgevoerd naar de vervulling door het VLIF van zijn statutaire opdracht⁽⁸²⁾. Het bleek dat de dossierafhandeling ook in de periode van 1 januari

---

⁷⁹ Ontslag wegens dringende redenen van de rekenplichtige, uitwerking van controlesystemen i.v.m. kassa en kasverrichtingen, inroeping van boekhoudkundige ondersteuning vanuit de administratie WVC en aanwerving van een zakelijk leider en een boekhouder.

⁸⁰ Boek van het Rekenhof 2000, Stuk 36 (2000-2001) - Nr. 1, p. 416 e.v.

⁸¹ Punt 5.10 van de VL7-richtlijnen staat de toekenning van ecologiesteun enkel toe op de meerkosten van een ecologie-investering.

⁸² Het Rekenhof nam de resultaten van het basisonderzoek en het eerste opvolgingsonderzoek op in zijn Boek 1999 (Stuk 36 (1999-2000) - Nr. 1, p. 478 e.v.) en Boek 2001 (Stuk 36 (2001-2002) - Nr. 1, p. 106 e.v.).

2001 tot 15 oktober 2002 laattijdig plaatsvond, met soms financieel nadelige gevolgen voor het VLIF of de landbouwbedrijven. Het VLIF kon slechts een minderheid van de dossiers binnen de normtijd van 180 dagen behandelen. Voor ongeveer 40% van de dossiers bedroeg de totale doorlooptijd meer dan 315 dagen. Het Rekenhof erkende dat de laattijdige en retroactieve goedkeuring van de nieuwe reglementering daarin een rol speelde, maar drong aan op extra inspanningen. Het heeft ook nogmaals aangedrongen op een tijdige afhandeling van vragen om uitstel van aflossing, dit om het oplopen van de intresten ten laste van het VLIF te vermijden. Een scheiding van de functies van dossierbehandelaar en inspecteur, cruciaal voor de interne controle, was er in 2002 evenmin. Ondanks de belofte van de minister van 17 juli 2001 dat het VLIF 60% van de geraamde te betalen waarborg provisioneel zou uitbetalen, nam het fonds daartoe in 2002 in geen enkel waarborgdossier het initiatief. Ten slotte liet het VLIF na kredietinstellingen die hun informatieplicht niet nakwamen, te sanctioneren. Het Rekenhof heeft de bovenstaande opmerkingen op 5 maart 2003 aan de Vlaamse Minister van Landbouw bezorgd.

5.2.5 *Personeelsbeheer bij de Openbare Afvalstoffenmaatschappij voor het Vlaamse Gewest*

De OVAM paste in 2001 de reglementering inzake personeelsbeheer vrij correct toe. Het Rekenhof heeft er evenwel op gewezen dat de personeelsformatie uit 1996 door de uitbreiding van de opdrachten van de OVAM niet meer was aangepast aan de actuele personeelsnoden, zodat de instelling tal van organieke taken diende toe te wijzen aan contractuele personeelsleden. Ook wees het op onvoldoende functiescheidingen en het vaak inefficiënte verloop van de hiërarchische controle. Voorts waren de personeelsdossiers niet altijd volledig en vertoonden de individuele arbeidsovereenkomsten vaak tekortkomingen (onvoldoende gemotiveerd, ontbrekende gegevens, onvoldoende beperkt in de tijd, enz.). Een bijzonder probleem vormde het uitblijven van de indeling van de OVAM in afdelingen, de aanstelling van afdelingshoofden en de instelling van een directieraad⁸³. Daardoor kon de instelling tal van personeelsbeslissingen niet meer reglementair nemen. Het Rekenhof heeft zijn onderzoeksrapport op 21 mei 2002 aan de Vlaamse Minister van Leefmilieu overgelegd, die op 8 juli 2002 de meeste onderzoeksbevindingen bijtrad. Behalve de stappen die de instelling al had ondernomen (voorbereiding van een nieuwe formatie, versterking van de personeelsdienst, functiescheiding), beloofde hij een spoedige aanstelling van nieuwe afdelingshoofden, een verbetering van de interne controleprocedures en een betere redactie van de arbeidsovereenkomsten. De arbeidsovereenkomsten vertoonden in september 2002 echter nog steeds tekortkomingen.

---

⁸³ Na vernietiging door de Raad van State op 28 juni 1999 van twee beslissingen daartoe van de administrateur-generaal.

5.2.6 Aankoop van natuurgebieden, bossen, te bebossen terreinen en duinen

In 2001 onderzocht het Rekenhof de aankopen 1999-2001 van natuurgebieden, bossen en duinen door het Vlaams Gewest, alsook de subsidies die het Gewest natuurverenigingen daarvoor verstrekke⁽⁸⁴⁾. Het heeft opgemerkt dat van een werkelijke aankoopplanning geen sprake was. Het Gewest beperkte zich grotendeels tot de evaluatie van verkoop aanbiedingen. Bovendien respecteerde de administratie haar eigen prioriteitenstelling inzake duinenaankopen niet⁽⁸⁵⁾. Het Gewest beoordeelde de prijs die het aankoopcomité raamde, ook niet altijd op zijn redelijkheid. Ook wil het vrijgevheden toekennen bij aankopen; in het bijzonder wil het zonder rechtsgrond wederbeleggingsvergoedingen betalen bij aankopen in der minne. Voorts maakt de minister het subsidieverdelingsbesluit niet op volgens de geldende reglementering⁽⁸⁶⁾ en vertoonde de administratieve controle op de concrete subsidieaanvragen verscheidene hiaten⁽⁸⁷⁾. Op 20 februari 2002 heeft het Rekenhof zijn opmerkingen overgelegd aan de Vlaamse Minister van Leefmilieu, die op 11 oktober 2002 een planmatiger aankopenaanpak in het vooruitzicht stelde⁽⁸⁸⁾. Zij beloofde ook de aankoopalternatieven te zullen onderzoeken en voor een betere interne controle op de subsidies te zullen ijveren. De door het Rekenhof gevraagde terugvorderingen van teveel uitbetaalde subsidiebedragen werden maar gedeeltelijk uitgevoerd.

5.2.7 De bouw van 15.000 bijkomende sociale huurwoningen

Het Rekenhof heeft de stand van zaken onderzocht van de 15.000 bijkomende sociale huurwoningen die de Vlaamse regering tijdens de huidige legislatuur wilde realiseren⁽⁸⁹⁾. Het stelde de onduidelijkheid van de doelstellingformulering zelf vast, die de meetbaarheid en de transparantie van de uitvoering ervan hypothekeerde. Zo was het niet duidelijk wat van de sociale huisvestingsmaatschappijen werd verwacht en of de regering uitsluitend woningen bedoelde die de VHM en de sociale huisvestingsmaatschappijen verhuren. Voorts rijst de vraag of het getal 15.000 sloeg op de globale aangroei van het aantal sociale huurwoningen, dan wel op een supplement bovenop de normale aangroei. Gaandeweg heeft de Vlaamse regering haar oorspronkelijk wellicht ruim bedoelde doelstelling verengd. Zelfs in deze minimalistische visie, is na 3,5 jaar

---

⁸⁴ In 2000 en 2001 samen respectievelijk goed voor 2.036,3 en 2.173,1 miljoen BEF.

⁸⁵ Een aantal duinencomplexen die absolute aankoopvoorrang verdienden, waren nog steeds niet aangekocht, terwijl andere dat wel al waren.

⁸⁶ Besluit van de Vlaamse regering van 29 juni 1999.

⁸⁷ De administratie nam te vaak aan wat een vereniging verklaart, zonder te controleren. In een aantal concrete gevallen werd te veel gesubsidieerd of onvoldoende aangetoond dat de toegekende subsidie correct was.

⁸⁸ Deze nieuwe aanpak, beslist in december 2001, bestond nog niet in de onderzochte periode (tot juni 2001).

⁸⁹ Regeerakkoord van 13 juli 1999.

nog maar de helft van de woningen goedgekeurd. Het huidige budget volstaat overigens niet voor de ruime interpretatie⁽⁹⁰⁾ en de VHM wendt het niet altijd efficiënt aan⁽⁹¹⁾. Ten slotte zijn de randvoorwaarden voor een succesvol doelstellingenbereik tot op heden niet optimaal ingevuld: er is nog geen responsabilisering door middel van beheersovereenkomsten⁽⁹²⁾, de grondscreening is onvolledig⁽⁹³⁾, het grondaankoopbeleid is niet aangepast en de verantwoordelijkheid van de gemeenten is onvoldoende aangesproken. Het Rekenhof heeft de Vlaamse Minister van Huisvesting op 30 januari 2002 deze opmerkingen meegedeeld. Het heeft geen antwoord ontvangen

5.2.8 Bijzondere financiële transacties van de Vlaamse Vervoermaatschappij

De VVM heeft in 2000 en 2001 twee financiële transacties opgezet met 44 nieuwe lagevloertrams om haar liquiditeitspositie te ondersteunen. De netto-opbrengst voor de VVM werd geraamd op ongeveer 103 miljoen BEF (3,45% van de voorziene transactiewaarde van 2.995 miljoen BEF). Het Rekenhof heeft deze transacties in 2002 onderzocht, met als norm de resolutie van het Vlaams Parlement van 31 maart 1999 over bijzondere financiële transacties⁽⁹⁴⁾. Het heeft geconcludeerd dat de VVM de aanbevelingen van de resolutie van 31 maart 1999 grotendeels heeft gevolgd, maar dat de uiteindelijke netto-opbrengst van de transacties lager lag dan vooropgesteld door de opsplitsing van de transactie, de gewijzigde rentevoeten, de langere prefinancieringsperiode voor de BTW en onderschatte transactiekosten. Uiteindelijk haalde de VVM een netto-opbrengst van 78,8 miljoen BEF of 2,24% van de werkelijke transactiewaarde van 3.512,4 miljoen BEF. Het Rekenhof heeft aanbevolen bij financiële transacties alle risico's en kosten vooraf expliciet en nauw-

---

⁹⁰ In dit verband herinnerde het Rekenhof aan het engagement nog vóór eind 2001 duidelijkheid te scheppen over de vordering van de VHM op het Vlaams Gewest van ruim 9 miljard BEF (223 miljoen EUR). Zie ook punt 5.1.3 en Stuk 37-E (2001-2002) - nr. 1.

⁹¹ De combinatie van financieringsmechanismen voor eenzelfde project, zoals de VHM die in het investeringsprogramma 2001 soms heeft toegepast (financiering met het gewone investeringsprogramma van het deel van de bouwkosten dat niet wordt gedekt door de SBR-subsidie), brengt een inkrimping van de output van de ingezette gewestmiddelen mee. Bovendien wendt de VHM dit budget ook aan voor de *wederinkoop* van woningen die al deel uitmaakten van het sociaal woningpatrimonium en aan huurders werden verkocht. Dit impliceert een dubbele subsidiëring van eenzelfde woning: bij de oprichting en bij de wederinkoop.

⁹² Het Rekenhof heeft in het algemeen de afwachtende houding van de Vlaamse regering bekritiseerd, die de sluiting van resultaatgerichte beheersovereenkomsten uitstelde in het licht van de reorganisatie van de Vlaamse overheid.

⁹³ Het Vlaams Parlement heeft nochtans op een reservegrondscreening aangedrongen in zijn resolutie over de behoefte aan betaalbare bouwgronden (Stuk 748 (2000-2001) – Nr. 3, van 10 juli 2001).

⁹⁴ Stuk 1346 (1998-1999) - Nrs.1 en 2, van 4 en 15 maart 1999.

keurig in kaart te brengen en in bijkomende garanties te voorzien voor de informatievoorziening voor de Vlaamse regering en het Vlaams Parlement. Het heeft de Vlaamse Minister van Mobiliteit deze onderzoeksresultaten en aanbevelingen meegedeeld op 18 december 2002. De minister heeft nog niet gereageerd.

5.2.9 *Ambtshalve verplaatsingen van openbare nutsleidingen*

De aanslepende problematiek van de ambtshalve verplaatste openbare nutsleidingen⁽⁹⁵⁾ heeft in 2002 een vervolg gekregen in de vorm van verdere briefwisseling. Op de vraag van het Rekenhof van 20 maart 2001 om opheldering over de diverse discrepanties tussen de lijsten met terugvorderingsdossiers die de minister in 1995 en 2000 aan het Rekenhof overlegde, heeft de Vlaamse Minister van Openbare Werken op 24 juli 2002 geantwoord met een overzicht van de ingeschreven potentiële rechten, samen goed voor 4.756.271,20 EUR. Voor het overige verwees hij naar een nota van de afdeling overheidsopdrachten van 28 juni 2001. Die deelde mede dat 310.683,02 EUR terugvorderingen niet meer invorderbaar waren wegens verlies van briefwisseling, betalingsstukken of zelfs volledige dossiers. Volgens informatie die de afdeling overheidsopdrachten het Rekenhof op 27 september 2002 bezorgde, zou het bedrag aan potentiële rechten echter hoger liggen. Het Rekenhof vroeg de minister daarom op 19 november 2002 een geactualiseerde lijst en merkte op dat het teloorgegangene bedrag nog geen rekening hield met verwijlinteressen. Ook in 2002 is dus nagenoeg geen vooruitgang geboekt in de kwestie van de ambtshalve verplaatsing van nutsleidingen. De terugvordering blijft problematisch en het cijferkluwen is nog verwarder geworden.

5.2.10 *Aëroteledetectische waarnemingen langs de kust*

Het langlopende contract voor aëroteledetectische waarnemingen langs de Belgische Kust⁽⁹⁶⁾ loopt in 2004 af. In 2002 heeft het Rekenhof de contractuitvoering tijdens de periode 1998-2001 onderzocht⁽⁹⁷⁾. Op 27 februari 2002 heeft het daarover gerapporteerd aan de Vlaamse Minister van Openbare Werken, die op 29 maart 2002 geantwoord heeft. Het heeft onder meer opgemerkt dat de overeenkomst op een aantal vlakken minder gunstig voor het Vlaams Gewest was⁽⁹⁸⁾ en dat contracten met een lange uitvoeringstermijn onvoldoende rekening houden met de

---

⁹⁵ Zie de Boeken van het Rekenhof 1996 en 2001, respectievelijk Stuk 11 (1996-1997) - Nr. 1, van 12 november 1996, p. 185-189, en Stuk 36 (2001-2002) - Nr. 1, van 9 november 2001, p. 61-65.

⁹⁶ Het maken van luchtfoto's van de strandzone en de duinengordel.

⁹⁷ In zijn Boek 1997 heeft het Rekenhof al zijn opmerkingen opgenomen over de bijakte die het oorspronkelijke contract met zes jaar verlengde (Stuk 11 (1997-1998) - Nr. 1, p. 167-172).

⁹⁸ Zo houdt het werken met voorlopige prijzen risico's in.

wisselende noden van het bestuur⁽⁹⁹⁾. Bovendien zijn de gebruiks- en eigendomsrechten van de meetresultaten juridisch onvoldoende sluitend omschreven⁽¹⁰⁰⁾. De samenwerking met de dienstverlener verloopt daardoor niet optimaal, wat zich onder meer uit in het dreigen met schadeclaims of gerechtelijke procedures. Het Rekenhof hoopt dan ook dat de minister bij de sluiting van een nieuw contract in 2004 met zijn aanbevelingen rekening zal houden. De minister heeft de meeste aanbevelingen van het Rekenhof onderschreven en de administratie opdracht gegeven een openbare aanbestedingsprocedure voor te bereiden in functie van een naadloze overgang naar een nieuwe opdracht in 2004 en geen bijkomende opdrachten meer te geven. Voor de problematiek van de eigendomsrechten is er nog geen oplossing.

5.2.11 Betalingen 2000 van de DAB Vlaams Infrastructuurfonds

Het Rekenhof heeft in 2001 een steekproefcontrole uitgevoerd op de betalingen van de DAB VIF in 2000. Het heeft de Vlaamse Minister van Openbare Werken op 25 juni 2002 een verslag gestuurd, dat zonder antwoord bleef. Het Rekenhof stelde onvolkomenheden vast op het vlak van de interne controle bij de afdeling boekhouding en begroting van het departement en bij de uitvoeringsdiensten⁽¹⁰¹⁾. Het concludeerde dat de kwaliteit van de vereffeningssdossiers van aannemingen en investerings-subsidies ook in 2000 leed onder een gebrek aan eenvormige en coherente betalingsprocedures⁽¹⁰²⁾ en een tekort aan interne controle. De vereffeningen vonden ook vaak laattijdig plaats, wat meerkosten bij de subsidietrekker kon veroorzaken. Ten slotte heeft het bestuur vrijwel nooit gebruik gemaakt van de mogelijkheid om bij belangrijke overschrijdingen met de aannemer een eventuele prijsaanpassing te negotiëren⁽¹⁰³⁾.

---

⁹⁹ Dit blijkt bv. uit de systematische overschrijdingen van de post voorbehouden som, waarop de administratie additionele opdrachten kan aanrekenen.

¹⁰⁰ De dienstverlener interpreteerde de clausules over eigendoms- en gebruiksrechten zo dat het Gewest noch derden zijn gegevens verder mogen verwerken zonder op hem een exclusief beroep te doen, op straffe van een schadevergoeding. Het bestuur meent dat dit de goede uitvoering van een aantal door hem aan derden opgedragen studies in het gedrang bracht.

¹⁰¹ Zij bleken uit de gebrekkig ingevulde staten en ontbrekende vorderingsstaten, uitvoeringsdocumenten, verrekeringen, ontvangststempels op facturen en kostenverdeelsleutels.

¹⁰² De investeringssubsidies aan de VVM, de NV Zeekanaal en de zeehavens betaalt de administratie bv. met voorschotten; die aan de Dienst voor de Scheepvaart op grond van de goedgekeurde vorderingsstaten en facturen van de aannemer.

¹⁰³ Op grond van artikel 42, §6, AAV 1996. Ook in het verleden heeft het Rekenhof dit al opgemerkt, bv. in zijn 143^e Boek.

Bijlage 1 Organisatie van het Rekenhof

Nederlandse kamer

Voor de controle op de Vlaamse overheidsentiteiten die onder de bevoegdheid van het Rekenhof ressorteren, is de Nederlandse kamer van het Rekenhof autonoom bevoegd. Deze kamer is als volgt samengesteld:

Voorzitter	F. Vanstapel
Raadsheren	J. Beckers R. Lesage I. Desomer J. Debucquoy
Hoofdgriffier	F. Van Den Heede

Organisatie

De controle ten aanzien van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaams Gewest situeert zich in *sector V (N)* ⁽¹⁰⁴⁾ van het Rekenhof. Deze sector bestaat uit drie directies, die elk een aantal diensten met een welomlijnd controledomein groeperen:

10e directie	• Dienst Onderwijs (exclusief tertiair onderwijs) en Ambtenarenzaken • Dienst Tertiair Onderwijs en Wetenschappelijk Onderzoek
12e directie	• Dienst Economie, Werkgelegenheid en Huisvesting • Dienst Leefmilieu, Natuurbehoud, Landinrichting en Ruimtelijke Ordening • Dienst Infrastructuur, Vervoer en Verkeer
14e directie	• Dienst Algemene Zaken, Begroting, Algemene Rekening en Rekenplichtigen • Dienst Welzijn, Volksgezondheid, Cultuur en Media • Dienst Vlaamse Gemeenschap Algemeen, Externe Betrekkingen, Binnenlandse Aangelegenheden en Monumentenzorg⁽¹⁰⁵⁾

Deze drie directies omvatten op 1 januari 2002 97 personeelsleden, onder wie 57 auditeurs, 28 controleurs en 12 steunpersoneelsleden.

---

¹⁰⁴ Sector V neemt de controle op de Gemeenschappen en Gewesten voor haar rekening. Sector V (N) bestaat uit de Nederlandstalige directies binnen sector V. De andere directies van de sector, de 9e, 11e en 13e directie, controleren in hoofdzaak de aangelegenheden van de Franstalige Gemeenschap en het Waals Gewest.

¹⁰⁵ Deze dienst controleert tevens de Vlaamse provincies, het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de Duitstalige Gemeenschap.

Bijlage 2 Briefwisseling met het Vlaams Parlement in 2002 ⁽¹⁰⁶⁾

- 27.02.02 Rapport over de rekeningen 1998-2000 van de NV HWP, in het kader van artikel 13 van het decreet van 13 juli 1994 betreffende de Vlaamse Investeringsmaatschappijen, het Limburgfonds en de permanente werkgroep Limburg
- 25.03.02 Brief over het opstarten van het onderzoek in verband met de thesauriepositie van de VHM en de historiek ervan
- 27.03.02 Brief over het onderzoek van het besluit van de Vlaamse regering van 21 december 2001 houdende herschikking van kredieten naar programma 24.20 basisallocatie 41.01 zijnde Dotatie aan het Financieringsfonds voor Schuldafbouw en Eénmalige Investeringsuitgaven (begrotingsjaar 2001)
- 16.04.02 Verslag over de systeemaudit inzake de financiële stromen van het Vlaams Gewest naar de NV Zeekanaal en Watergebonden Grondbeheer Vlaanderen
- 19.04.02 Brief over de gedachtewisseling van 7 mei 2002 in het Vlaams Parlement met betrekking tot de voorontwerpen van comptabiliteitsdecreet, kaderdecreet bestuurlijk beleid en decreet tot regeling van strategische adviesraden
- 06.05.02 Brief over het voorontwerp van comptabiliteitsdecreet van 23 april 2002
- 07.05.02 Verslag over het onderzoek van de beraadslaging van de Vlaamse regering van 29 maart 2002 houdende machtiging tot het vastleggen, ordonnanceren en betalen van uitgaven aan te rekenen op de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2002
- 07.05.02 Verslag over het onderzoek van het ontwerp van decreet houdende eerste aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2002
- 14.05.02 Verslag over het onderzoek van de ontwerpen van decreet houdende aanpassing van de middelenbegroting en de tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2002
- 15.05.02 Advies over de voorontwerpen van kaderdecreet bestuurlijk beleid (versie van 8 maart 2002) en decreet tot regeling van strategische adviesraden (versie van 29 maart 2002)
- 17.05.02 Verslag over het onderzoek van de ontwerpen van decreet houdende aanpassing van de middelenbegroting en de tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2002

---

¹⁰⁶ Exclusief briefwisseling in het kader van het informatierecht (zie bijlage 3).

- 17.05.02 Verslag over het onderzoek van het ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2002
- 06.06.02 Tweede brief over het onderzoek van het besluit van de Vlaamse regering van 21 december 2001 houdende herschikking van kredieten naar programma 24.20 basisallocatie 41.01 zijnde Dotatie aan het Financieringsfonds voor Schuldafbouw en Eénmalige Investeringsuitgaven (begrotingsjaar 2001)
- 07.06.02 Brief over het publicatiebeleid van het Rekenhof t.a.v. het Vlaams Parlement
- 07.06.02 Brief over de doorlichting van de gunning van de managementcontracten voor de luchthavens Deurne en Oostende en de bijhorende vraag om inzage- en informatierecht vanwege Vlaams volksvertegenwoordiger de heer C. Decaluwe d.d. 1 juni 2002
- 10.06.02 Brief over de proeven van voorontwerpen van comptabiliteitsdecreet en het kaderdecreet bestuurlijk beleid
- 11.06.02 Rapport over de thesaurietoestand van de VHM
- 11.06.02 Verslag over de rekeningen 1996 tot 1999 van GIMVINDUS NV in het kader van artikel 13 van het decreet van 13 juli 1994 betreffende de Vlaamse investeringsmaatschappijen
- 11.06.02 Verslag over de Vlaamse Milieuholding (VMH) en de financiële controle van de enkelvoudige jaarrekening van deze instelling over het boekjaar 2000 in het kader van artikel 13 van het decreet van 13 juli 1994 betreffende de herstructurering van de GIMV, Gimvindus, VMH, Mijnen en LIM en tot oprichting van het Limburgfonds en van de permanente werkgroep Limburg
- 26.06.02 Brief over het onderzoek van de mogelijkheid een voorafbeelding van de uitslagen van de uitvoering van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor 2001 op te stellen
- 27.06.02 Standpunt van het Rekenhof over het voorafgaand visum en de hervorming van de openbare comptabiliteit
- 06.08.02 Brief over het voorontwerp van kaderdecreet inzake bestuurlijk beleid en voorontwerp van Comptabiliteitsdecreet
- 06.08.02 Verslag over de rekeningen 1998 tot 2000 van de Limburgse Reconversie Maatschappij NV in het kader van artikel 13 van het decreet van 13 juli 1994 betreffende de Vlaamse investeringsmaatschappijen
- 24.09.02 Brief over het onderzoek van de geschilberaadslaging van de Vlaamse regering d.d. 19 juli 2002 betreffende de terugbetaling van inschrijvingsgelden van vrijgestelde cursisten aan centra voor volwassenenonderwijs
- 02.10.02 Brief over het onderzoek van de geschilberaadslaging van de Vlaamse regering d.d. 19 juli 2002 betreffende de uitbetaling van projectsubsidies aan centra voor leerlingenbegeleiding

- 03.10.02 Advies met betrekking tot de randvoorwaarden voor de afschaffing van het visum
- 03.10.02 Verslag over het onderzoek naar het gebruik van convenants binnen de Vlaamse Gemeenschap
- 29.10.02 Brief over de vertraging bij de indiening van de algemene rekening 2001 bij het Rekenhof en de voorlegging van het eerste rekeningenboek aan het Vlaams Parlement
- 06.11.02 Brief met antwoord op een vraag om inzage- en informatie-recht vanwege Vlaams volksvertegenwoordiger de heer J. Sauwens d.d. 23 oktober 2002
- 08.11.02 Verslag over het onderzoek van de ontwerpen van decreet houdende tweede aanpassing van de middelenbegroting en de derde aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2002
- 08.11.02 Verslag over het onderzoek van de ontwerpen van decreet houdende de middelenbegroting en de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2003
- 13.11.02 Rapport over het vergelijkend onderzoek naar de rol van parlementen en rekenkamers inzake begrotingen
- 18.11.02 Verslag over het onderzoek van het ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2003
- 19.11.02 Verslag over het onderzoek van het ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de derde aanpassing van de begroting 2002

Bijlage 3 Beroep op het Vlaams parlementair informatie- en inzagerecht

In de loop van 2002 ontving het Rekenhof dertien vragen om informatie of inzage van Vlaamse parlementsleden¹⁰⁷:

- Op 30 januari 2002 stelde de heer Van Nieuwenhuysen een vraag inzake de uittredingsvergoeding van de algemeen directeur van Export Vlaanderen. Het Rekenhof verstreekte de gevraagde informatie op 27 februari 2002.
- Op 12 en 14 februari 2002 stelde de heer Matthijs vragen over de evolutie 1998-2000 van de beleidskredieten op de minafondsbegroting en de begroting van Aminal en het niet aanwenden van de ordonnanceringskredieten op artikel 3.17 van de minafondsbegroting. Het Rekenhof verstreekte de gevraagde informatie op 27 februari 2002.
- Op 28 februari 2002 vroeg mevrouw Heeren om inzage in dossiers over de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij. Op 4 maart 2002 bood het Rekenhof de Vlaams volksvertegenwoordigster inzage in de betrokken documenten.
- Op 5 maart 2002 vroeg mevrouw Demeester-Demeyer om inzage in dossiers over de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij. Op 6 maart 2002 bood het Rekenhof de Vlaams volksvertegenwoordigster, alsook de heer De Caluwé en mevrouw Heeren, inzage in de betrokken documenten.
- Op 8 mei 2002 vroeg de heer Holemans om inzage in dossiers over economische expansiesteun. Het Rekenhof heeft de Vlaams volksvertegenwoordiger op 24 mei 2002 een lijst van betrokken, ter inzage liggende dossiers bezorgd.
- Op 17 oktober 2002 stelde de heer Decaluwe een vraag over de regionale luchthavens Deurne en Oostende. Het Rekenhof verstreekte de gevraagde informatie op 5 november 2002.
- Op 28 oktober 2002 stelde de heer Decaluwe een vraag over de Euronautencampagne. Het Rekenhof verstreekte de gevraagde informatie op 6 november 2002.
- Op 23 oktober 2002 stelde de heer Sauwens een vraag over de financieel-economische toestand van de Vlaamse Vervoersmaatschappij - De Lijn. Op 6 november 2002 heeft het Rekenhof de Vlaams volksvertegenwoordiger de jaarrekening 2001 van de VVM bezorgd.
- Op 13 november 2002 vroeg de heer Decaluwe of de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij op rechtsgeldige wijze de bezoldiging

---

¹⁰⁷ Zoals bepaald in de artikelen 33 tot en met 36 van het reglement van orde van het Rekenhof. Het Rekenhof stuurt de Voorzitter van het Vlaams Parlement telkens een afschrift van zijn antwoord.

van de speciaal adviseur betaalde en kon blijven betalen. Het Rekenhof antwoordde op 27 november 2002 dat het deze vraag niet kon beschouwen als een vraag om inzage of informatie, zoals bedoeld in de artikelen 33 en volgende van zijn reglement van orde. Het betrof immers een vraag om de instelling van een onderzoek naar de rechtmatigheid van een uitgave. Gelet op de noodzakelijke onafhankelijkheid van het Rekenhof als extern controleorgaan, die meebrengt dat het zelf zijn controles organiseert, kon het niet ingaan op de vraag van de Vlaams volksvertegenwoordiger.

- Op 19 november 2002 vroeg de heer Sauwens inzage in de maandelijkse overzichten die de VVM voor de raad van bestuur opmaakt. Het Rekenhof heeft op 11 december 2002 eerst advies gevraagd aan de Voorzitter van het Vlaams Parlement aangaande de toepassing van het inzage- en informatierecht van parlementsliden.
- Op 25 november 2002 vroeg de heer Wille of de directieraad bij de Openbare Afvalstoffenmaatschappij voor het Vlaamse Gewest en zijn beslissingen de noodzakelijke wettigheidstoets konden doorstaan. Het Rekenhof heeft op 13 december 2002 als antwoord verwezen naar zijn onderzoek uit 2001 naar de rechtmatigheid van de handelingen die de OVAM stelde in personeelsaangelegenheden. De resultaten van dit onderzoek zijn in dit activiteitenverslag opgenomen onder punt 5.2.6.
- Op 30 december 2002 heeft de heer Sauwens bij het Rekenhof aangedrongen op de informatie over de VVM. Nadat de Voorzitter van het Vlaams Parlement op 4 februari 2003 het advies van het Uitgebreid Bureau van het Vlaams Parlement aan het Rekenhof had meegedeeld, waaruit bleek dat er geen bezwaar was tegen het verstrekken van de gevraagde financiële staten, heeft het Rekenhof de Vlaams volksvertegenwoordiger de informatie verstrekt.